Голос України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 230 ◆ Четвер, 28 листопада 1991 року ◆ Ціна 30 коп. (Передплатникам — 10 коп.).

СКІЛЬКИ ЗА УКРАЇНСЬКИМ ЧАСОМ?

Ситуація, знайома здавна і — вічно нова: «Я прийшов — тебе нема...» Я прийшов у Ново-Огарьово, ти — ні...

Бо кожен вірить своєму годинникові.

Одне з двох: або чийсь годинник обманює свого господаря, нехай і ненароком (а може, й ні), або — існують же різні часові пояси, і це зовсім не умовність і не чиясь забаганка...

З цього приводу читайте у сьогоднішньому номері Звернення Президії Верховної Ради України до народу.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

В КОГО МІТИЛА «ПІКА»?

27 листопада о 10.30 ранку кандидат у Президенти України Голова Верховної Ради Л. М. Кравчук розпочав своє перебування у Харкові з відвідання Центрального ринку.

Торгові ряди зустріли його гостинно. Якийсь кавказець навіть подарував Леоніду Макаровичу величезний букет гвоздик. Однак у цей момент з натовпу одному із охоронців Голови Верховної Ради було нанесено удар холодною зброєю. Врятувала життя працівникові служби національної безпеки лише випадковість, а точніше — шкіряна кобура і пістолет, по якому «піка» зрикошетила і лише прорізала шкіру. Лікарі констатували: народився ти, хлопче, вдруге... Удар був професійним, мітився прямо в серце.

Злочинця поки що не затримано. Порушено кримінальну справу.

3 **6**

Стенографічний звіт розмови Голови Верховної Ради України Л. М. Кравчука по «гарячому телефону» 19 листопада 1991 року з громадянами республіки.

10

СОЛОНИЙ ПІТ СОЛОДКОЇ ВОЛІ

«Як громадянин України, я, звичайно, за те, аби було багато фермерів. Але як фермер — ні. Тому що з колгоспами, що от-от розваляться, мені конкурувати легше, ніж із справжніми господарями».

У НАСТУПНОМУ НОМЕРІ

1 грудня ми маємо зробити вибір: у якій країні жити? З Росії чується, мовляв, одна Україна не виживе.

З іншими точками зору читач може ознайомитися у завтрашньому «Голосі України». Бо під час референдуму «Так» теж треба сказати свідомо.

ОЛІМПІЙЦІ України, серед яких такі відомі імена, як Валерій Борзов, Борис Шахлін, Поліна Астахова, Іван Дерюгін, виступили із зверненням до спортсменів, фізкультурників республіки, в якому закликали проголосувати на Всеукраїнському референдумі 1 грудня за незалежну Україну. Це дасть республіці можливість, говориться у зверненні, незалежно від будь-яких центральних структур здійснювати власну політику в усіх сферах суспільного життя, в тому числі і в галузі фізичної культури та спорту.

ДІЯЛЬНІСТЬ компартії Білорусі, як би вона не називалася в майбутньому, не може бути відновлена без ухвалення спеціальної постанови про це Верховної Ради республіки. Таку заяву зробив Генеральний прокурор Білорусі Ігнатевич у зв'язку з намірами ініціативного комітету по відновленню КП Білорусі провести установчий з'їзд.

НА ДУМКУ міністра оборони Латвії Юндзіса, всі радянські війська повинні залишити латвійську територію до 1993 року. Через нестабільну ситуацію в СРСР, наголосив він, на сході можуть з'явитися нові лідери, які матимуть інше ставлення до Латвії.

ПЕРЕБУВАННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ

ПРАГА, 27 листопада. (ТАРС). У Чехословаччині на запрошення МЗС ЧСФР з робочим триденним візитом перебуває дипломатична делегація України. Її очолює перший заступник міністра закордонних справ України Микола Макаревич. У складі делегації — член комісії у закордонних справах українського парламенту Роман Лубківський.

У ході переговорів, які у вівторок пройшли в чехословацькому зовнішньополітичному відомстві, відбувся обмін думками з широкого кола питань розвитку відносин між Україною і ЧСФР. Сторони відзначили необхідність надання нової якості двостороннім зв'язкам в усіх галузях, що відповідало б процесові побудови демократичної суверенної української держави, який набирає темпів.

ІЩЕ ОДИН ВАРІАНТ

Борис Єльцин незадоволений проектом нового Союзного договору, запропонованого в понеділок президентом СРСР. Про це повідомив депутатів Верховної Ради Росії перший заступник глави російського уряду Бурбуліс. Зокрема, вважає Єльцин, текст містить ряд положень, які не відповідають попереднім домовленостям про послаблення бюрократії та центральної влади. За словами Бурбуліса, ще цього тижня президент РРФСР подасть на розгляд російського парламенту власний варіант Союзного договору.

У ВАЖКІЙ АТМОСФЕРІ

«Якщо не буде створено нової конфедеративної держави, то я подам у відставку»,— сказав на зустрічі з депутатами іспанського парламенту Михайло Горбачов. Він повідомив, що ймовірність втрати Радянським Союзом державної форми є дуже великою, бо формування нового політичного союзу відбувається у важкій атмосфері.

МУТАЛІБОВ — ЗА ПЕРЕГОВОРИ

Взяти під контроль Азербайджану територію Нагірного Карабаху та ліквідувати там автономію вирішено одноголосно на надзвичайній сесії азербайджанської Верховної Ради. Водночас президент Муталібов, виступаючи перед народними депутатами, закликав вирішувати конфлікт з Вірменією не з позицій сили, а шляхом переговорів. Він також відкинув пропозицію припинити всі зв'язки з сусідньою республікою та ввести в Азербайджані надзвичайний стан. Погодився Муталібов і на зустріч з вірменським президентом Тер-Петросяном, яка мала розпочатися вчора у Москві.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий корсіткою 441-84-42, 224-72-54 (телефакс).

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64,
листів — 441-29-61,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
міжнародний — 446-91-20,
партій і рухів — 441-82-05,
охорони здоров'я — 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-05,
екології — 441-88-59,
культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08,
інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,
історії України — 441-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44,
бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 158.700

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень.
Сьогодні на 16 сторінках.

Згідно з рішенням Тимчасової комісії по проведенню Всеукраїнського референдуму текст листівки, який нижче друкується, вже схвалений Президією Верховної Ради України, є в поштових скриньках громадян тих регіонів, де, за соціологічними даними, у певної частини населення є вагання щодо того, як голосувати.

ШАНОВНІ СПІВВІТЧИЗНИКИ!

1 грудня кожному з нас належить вирішити, в якій Україні ми бажаємо жити. Якщо ми підтримаємо Акт проголошення незалежності України — ми покажемо себе народом, достойним будувати власну державу.

Сьогодні не підтримати незалежність означає лише одне — підтримати залежність. Але тоді постає питання: залежність від кого? Де та країна, від якої ми палко бажаємо бути залежними і, таким чином, працювати на неї? Наскільки відомо, жодна з країн-сусідів і жодна з країн світу не претендують на те, щоб оголосити Україну залежною від себе. Це було б безглуздям.

Отже, незалежність. Альтернативи — немає.

Тільки незалежна Україна зможе як рівноправний партнер вступати у будь-яку міждержавну спільність з сусідами, в першу чергу з найбільш близькою нам Росією. Україна розвиває і поглиблює зв'язки з Росією, з іншими республіками колишнього СРСР, встановлює міждержавні стосунки з країнами світу. Економічна доцільність, інтереси власного народу, а не якісь інші критерії мають диктувати нам, з ким і як співпрацювати. Коли ж ми говоримо про інтереси власного народу, то маємо на увазі не лише українців, а росіян, які мають у парламенті України понад сто народних депутатів, і представників всіх інших національностей України.

Громадяни України, незалежно від національності і віросповідання — діти України. Ми, працелюбні українці, росіяни, євреї, білоруси, молдавани, болгари, татари, поляки, угорці, греки, представники інших націй — здатні зробити нашу державу квітучою.

Верховна Рада і Кабінет міністрів, обстоюючи незалежність України, прагнуть, щоб народ був господарем у власному домі, щоб ніхто не втягнув Україну в міжнаціональні чвари, яких стало аж занадто на території колишнього СРСР, щоб не допустити будь-якого впливу на Україну організацій на зразок «Памяти» чи будь-яких інших, спрямованих проти будь-якої нації.

Ми не винні в тому, що політика Центру розвалила державу, втягнула країну у величезні борги, що колосальні кошти витрачені союзними структурами без користі для народу, що через цю політику стали можливими прояви міжнаціонального розбрату. Але ми зобов'язані вберегти від усього цього народ України, зробити республіку справжньою доброю матір'ю для всіх її громадян. Декларація прав національностей, прийнята Верховною Радою України одноголосно, відкриває широкі можливості для розвитку мов і культур всіх націй в Україні. Не важливо, якою мовою говорить громадянин України, важливо, щоб він говорив про незалежну Україну, про її законні права. Всеукраїнський міжнаціональний конгрес і міжрелігійний форум, які успішно пройшли, дають всі підстави твердити: в Україні і надалі не буде місця для міжнаціональних конфліктів.

Україна гарантує особливу повагу визволителям від фашизму, ветеранам, матерям. Україна гарантує пенсії всім громадянам, незалежно від того, в якому регіоні колишнього СРСР вони працювали чи несли ратну службу.

Незалежність України означає, що ніхто нам віднині не диктуватиме, де будувати АЕС чи щось подібне, від чого так постраждали наш народ і земля.

Незалежність України означає, що наша промисловість буде спрямована на потреби людей, а не обслуговуватиме наддержаву.

Незалежність України, враховуючи те, що республіка виробляє 5 відсотків світової продукції з населенням, що становить лише 0,8 відсотка жителів Землі, означає підвищення добробуту кожного громадянина.

Україна переживає нелегкий час. Бо протягом багатьох років колишній Центр виділяв Україні не більше 13 відсотків капіталовкладень, забираючи з неї вдвічі більше у вигляді різної продукції. Нашою електроенергією, нашою сировиною, виробами торгували за кордоном, а Україна нічого з того не має. Тому у нас зношені основні виробничі фонди, нерозвинене виробництво товарів народного споживання, занедбана соціальна сфера. Покінчити з подібною практикою, виправити становище може тільки незалежна Україна. І це — в інтересах всіх громадян, всіх націй в Україні.

Україна — на перших місцях у колишньому СРСР по виробництву на душу населення зерна, цукру, м'яса, олії, молока, чавуну, сталі, прокату, труб, верстатів і т. д. Отже, при розумному господарюванні і в нас буде хліб і до хліба, і сусідам буде що запропонувати.

Нам також є за що купувати те, чого не виробляємо або чого не мають вже наші надра. При цьому ми тільки в незалежній Україні одержимо реальну можливість зменшити техногенне навантаження на природу, яке нині в 6—7 разів перевищує середнє в колишньому СРСР, що найяскравіше вказує на безвідповідальну експлуатацію України відомствами колишнього Центру.

Шановні співвітчизники!

Скажемо «Так» незалежній Україні, демократичній державі, в якій на першому місці будуть права людини незалежно від її національності і віросповідання.

Скажемо «Так» незалежній Україні, колосальні багатства якої віднині працюватимуть на кожного з нас.

Скажемо «Так» незалежній Україні, щоб не засинати й прокидатися з думкою про можливий новий Чорнобиль.

Всі, хто бажає добробуту собі, своїм дітям і онукам — скажемо «Так» незалежній Україні, яка не про ізоляцію мріє, а про рівноправність.

Хай живе незалежна Україна — добрий спільний дім для всіх своїх громадян!

Президія Верховної Ради України.

НЕ ВТРАТИТИ ШАНС

Одне з перших запитань, які задавали селяни Косовщини на Сумщині Леоніду Кравчуку, стосувалось його ставлення до останнього виступу Михайла Горбачова по телебаченню після невдалої спроби парафування Союзного договору. Відповідаючи на це запитання, Леонід Кравчук чітко і однозначно зазначив, що Горбачов не має права говорити від імені України, оскільки цього йому ніхто не доручав. Від імені народу може виступити лише Верховна Рада. Виходячи з цього, Михайло Горбачов втручається не в свої справи.

А наш шлях, як не раз наголошував під час зустрічей Голова Верховної Ради, це шлях до незалежності. Тому найважливіше на Всеукраїнському референдумі сказати «Так!» суверенній Україні. Бо Президента оберуть у будь-якому випадку. А от шанс стати незалежною державою може й не повториться.

На цьому можна було б поставити крапку, якби не одне «але». Маю на увазі виступ на телебаченні цього ж дня народних депутатів України Івана Зайця та Володимира Філенка. У тій частині, де мова йде про умови щодо передвиборної кампанії кандидатів у Президенти. При всій моїй повазі до наших парламентаріїв не можу обминути мовчанням половинчастої правди, що прозвучала у телеефірі. Приміром, Володимир Філенко проаналізував, скільки і кому було надано часу для пропаганди своїх поглядів. Чомусь промовчав про В'ячеслава Чорновола. Не стверджую, але, на мою думку, мовчанням обходять ті питання, які свідчать не на користь запропонованої теми. Так що давайте-но будемо відвертими до кінця. Як і в тому, скільки і яких агітлистівок випущено. Приміром, мені ще не доводилось бачити в одній агітці одночасно заклик голосувати за одного і намагання принизити іншого. Але прихильники В'ячеслава Максимовича спромоглися і на такий крок, ще й у віршованій формі.

Василь ТУГЛУК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Сумська область.

ГЕНЕРАЛ НЕ МАЄ ДОКАЗІВ?

Заступник міністра внутрішніх справ України генерал-майор міліції Геннадій Бердов надіслав до редакції нашої газети листа з приводу публікації 15 листопада в «Козі» статті «Останній доказ генерала?». У ній ішлося про те, що «Геннадій Бердов обнародував секретну шифротелеграму № 210724, відправлену Варенниковим 19 серпня о 21.40», наведено текст цієї телеграми, в якій правоохоронні органи звинувачуються в «бездіяльності щодо деструктивних сил», висловлюється прохання «терміново вжити заходів до ліквідації групи авантюриста Єльцина Б. М.». Далі йшлося про те, що Г. Бердов «повідомив про секретну нараду в Криму». Редакція «Кози» запропонувала прокоментувати цю публікацію генералу Г. Бердову та міністру внутрішніх справ України А. Василишину.

Ось що пише Геннадій Бердов: «...Запрошення супроводжується погрозою: якщо я відмовлюсь, то газета вважатиме, що її автор Б. Теленько має рацію. Саме це змушує мене зробити таку заяву.

Вступати в полеміку з газетою та її авторами, які свідомо, прагнучи довести те, що не доводиться, безцеремонно підтасовують, фальсифікують факти і навіть придумують небилиці, вважаю, не має сенсу.

Своє ставлення до обвинувачень керівництва МВС і міліції республіки в цілому щодо підтримки ДКНС я висловив в інтерв'ю газеті «Сільські вісті» 15 жовтня цього року. На мою думку, досить повно й об'єктивно суть питання викладено в публікації цієї газети «Істини чи крові?» 14 листопада. Повністю солідарний також із зверненням керівного складу обласних, міських і районних органів внутрішніх справ, в якому спроби звинуватити міліцію в «гекачепізмі» кваліфікуються як брудна політична гра з метою відволікання сил тих, хто має охороняти громадський порядок, від виконання своїх основних завдань.

І останнє: ніде, ніколи й нікому я не розповідав про якусь нібито «секретну нараду в Криму, в якій брав участь міністр внутрішніх справ республіки А. Василишин та інші відомі особи», оскільки такої наради не було. Дане твердження — наклеп».

Крім того, генерал Г. Бердов надіслав до редакції «Голосу України» копію листа Генеральному прокурору України Віктору Шишкіну, в якому повідомляє, що «за останні тижні газета «Коза» надрукувала ряд матеріалів, в яких шляхом підтасовки окремих фактів намагалась звинуватити колегію МВС України у прямій підтримці ДКНС». Щодо публікації за 15 листопада генерал Геннадій Бердов пише: «Ніде й нікому подібних заяв я не робив і робити не міг, тому що ні про які наради гекачепістів не знав і не знаю. Зустріч із журналістами, про яку згадує «Коза», вони записували на диктофони. Один із журналістів таку плівку нам передав. Звичайно, в ній мови про якусь нараду немає.

Прошу доручити слідчій групі, яка займається справою ДКНС, розслідувати цей факт, оскільки він є наклепом і звинувачує мене та А. Василишина в найтяжчому державному злочині, до якого ми не причетні».

ЛЮДИНА І ДЕРЖАВА

Стенографічний звіт розмови Голови Верховної Ради України Л. М. Кравчука по «гарячому телефону» 19 листопада 1991 року з громадянами республіки*

— Це Петренко Іван з Полтавщини.

— А по батькові вас як?

— Іван Степанович.

— Добрий вечір, Іване Степановичу.

— Добрий вечір.

— Леоніде Макаровичу, запитання моє коротке: як ви ставитесь до різних форм власності, особливо на селі, тобто я прошу вас саме в цьому напрямку конкретизувати розділ вашої програми, який зветься «Достаток».

— Спасибі за запитання, за увагу до моєї програми. До різних форм власності на селі ставлюся позитивно. Але й тут, як у інших сферах, роздержавлення та приватизація мають бути проведені так, щоб кожна людина отримала необхідний стартовий капітал і щоб усі форми власності були юридично рівні. Було б дурницею з боку держави насильно розганяти колгоспи і радгоспи, як колись насильно, з колосальними людськими жертвами, їх утворювали. Завдання держави — створити умови, щоб сама людина могла обрати прийнятну для себе форму власності і господарювання. І щоб ніхто не міг на неї тиснути при цьому.

Вже чимало селян тягнуться до фермерства. І це добре. Це треба підтримувати. Водночас дбаючи про технічне оснащення фермерів. Переконаний, і вони будуть об'єднуватись у певні асоціації для спільного вирішення своїх практичних завдань, і утворяться кооперативи по їх обслуговуванню. Бо неможливо одній сім'ї, скажімо, і орати, і косити, і корів доїти, і молоко вчасно до міста відвозити і т. д. Але то вже будуть якісно інші асоціації, то вже люди будуть об'єднуватися за інтересами. І державі нема чого втручатися в той процес. Але держава мусить підтримувати фермерство, як і в кожній цивілізованій країні.

А там, де люди за колгосп — їх воля. Тільки й колгоспи мають стати іншими, справжніми об'єктами колективного господарювання, колективної власності. І їх держава теж має підтримувати. Помилка тут була в тому, що колгоспи держава перетворила по суті на державні підприємства, диктувала, нав'язувала їм свою волю. От цього бути не повинно. Всі господарські і інші рішення має приймати тільки сам колектив. Якщо державі потрібно, щоб фермери чи колгоспи вирощували більше гречки чи кукурудзи, хай вона потрудиться зацікавити їх в цьому економічно.

Але невідкладно мусимо добре подбати про переробку сільгосппродукції, про зручну тару і багато іншого.

— Спасибі, бажаю вам успіху.

— І вам усього найкращого.

— Леоніде Макаровичу, це ви!

— Я, а хто ж іще?

— Добрий вечір, це Нестеренко з Миколаївщини.

— Добрий вечір.

— У мене одне запитання. Про землю. Кажуть, що вона буде у приватній власності. То чи не стануть хазяями наших чорноземів іноземні ділки?

— Земельний кодекс України передбачає володіння землею з правом передачі у спадщину. Але цього недостатньо. Для того, щоб селянин як слід дбав про землю — вона має бути його власністю. Думаю, на це треба пристати. Йдеться при цьому лише про громадян України. До того ж, фермер — не латифундист, не поміщик. Отже, ми говоримо про оптимальну площу землі, яка може перебувати у приватній власності. Я за те, щоб її в одної сім'ї було стільки, скільки та сім'я може обробляти. Думаю також, що в кожному регіоні України будуть свої граничні розміри таких ділянок. Бо одна справа — степи, інша — Закарпаття. Знову ж таки важливо, на виробництві якої продукції спеціалізується фермер. Тут багато нюансів.

— А якщо я хочу вийти з колгоспу, де працював двадцять років і де все життя працювали мої батьки?

— Вам мають віддати належну вам частку колгоспної землі і реманенту. Ми це закріпимо законодавчо, щоб на місцях була ясність. Ми взагалі надто багато експериментували з колгоспами. То об'єднували їх і втратили, по суті, малі села, то ще щось реформували в них. Йшли не від життя, а від кимось придуманої схеми. А треба надати колгоспам головне — їхню сутність добровільного колективного господарювання. Щоб людина чи сім'я завжди могли виділитись з колгоспу з своєю часткою чи вступити в нього. Без свободи економічного вибору не буде ринкових відносин, не буде свободи людини. І хай люди самі вирішують, яких розмірів має бути той колгосп — один на десяток сіл чи менший.

— Спасибі, всього вам найкращого.

— І вам — добра.

— Леоніде Макаровичу, це Степаненко Федір Петрович з Дніпропетровська, добрий вечір!

— Добрий вечір!

— У нас тут таке робиться, люди збуджені, ледь не страйк намічається.

— А що трапилось?

— Та прийшли з Києва в нашу райраду якісь «бомаги», якийсь проект про податки на землю. І там записано, кажуть люди, що з квадратного метра саду, якщо ти в мільйонному місті живеш, треба платити ледь не 4 карбованці, з городу —теж чимало. Що ж це воно робиться? У нас навколо Дніпропетровська — десятки колишніх сіл і селищ, які колись притягли до складу Дніпропетровська, щоб місто ж мільйонним було. Люди з тих селищ працюють на заводах міста. Але не йдуть до держави з простягнутою рукою — дай квартиру, дай гараж і т. д., а на своїх невеличких, у 5—7 соток ділянках будують собі житло. Немає у них тих зручностей, що в міських квартирах, і шляхи тут погані, і телефонів нема, і лікаря не докличешся. Так хоч ті ж городики є. А тепер і за них, виходить, по 3—5 тисяч податку платити треба? Це з тих, хто сам є, по суті, найдешевшою робочою силою для промисловості і будівництва. Так ми ж це вже проходили. І садки вирубували, і живність виводили з дворів. Що, хтось багатшим став від цього? Може, це якась провокація перед референдумом, що такі проекти податків прийшли? Ось, мовляв, люди добрі, матимете закони самостійної України.

— Федоре Петровичу, я обов'язково з цим розберуся. До Верховної Ради ніхто подібних проектів не подавав. Хто посмів таке направити в райони і так збурити людей — дізнаємось. Прошу вас вірити тільки тим постановам щодо податків, які прийняті Верховною Радою України. А то зараз є чимало розумників, які свою папепротворчість доносять до людей. Заспокойте своїх знайомих, будь ласка. Визискування людей ми не допустимо.

— Леоніде Макаровичу, добрий вечір!

— Добрий вечір!

— Це Левчук Іван Трохимович з Харкова турбує вас.

— Слухаю вас, Іване Трохимовичу.

— У мене тільки одне запитання. Читав вашу передвиборну програму, співставляв з нашим невеселим сьогоденням. І хотів детальніше почути, як же нам з кризи таки виходити, які шляхи ви бачите для незалежної України?

— Ми зараз надто залежні від того, як працюють інші регіони колишнього СРСР, що вони нам постачають. Економіка Союзу саме й була розрахована на таку, часто штучну, взаємозалежність. Тисячі є прикладів, коли, скажімо, якийсь завод у Харкові відправляє свої комплектуючі вироби у Красноярськ, а абсолютно аналогічні сусідній завод у тому ж Харкові або підприємство в Києві одержує з Іркутська чи з Баку. Згодні?

— Згоден.

— Отже, нам треба проаналізувати і структурно перебудувати нашу економіку, зробити її мінімально вразливою щодо ситуації в колишньому СРСР. І, навпаки, по найважливіших напрямках, по взаємопотрібних, взаємовигідних активно співпрацювати з Росією, з усіма республіками, з країнами Європи, світу.

Маємо діяти так, щоб наша економіка стала ринковою, спиралася на власну грошову одиницю, щоб вона інтегрувалася в європейський та світовий економічний простір. Щоб і іноземні капітали й технології залучати і водночас ефективно захищати національні економічні інтереси.

Наш народ має сподіватись не на гуманітарну допомогу Заходу чи ще на якусь. Ми — не утриманці. Та й ніхто в світі просто так нічого не дає. І правильно робить. Тож маємо покладатись на власні сили. І тут я оптиміст. Бо в сили нашого народу вірю.

— Люди вам вірять, Леоніде Макаровичу, не підведіть.

— Не підведу, запевняю вас і бажаю добра.

— Добрий вечір, Леоніде Макаровичу!

— Добрий вечір.

— Це Лавренко вас турбує з Херсона. У мене спершу суто жіноче запитання: як ваша родина ставиться до того, що ви берете участь у президентській кампанії?

— Як? Переживає і співчуває.

— Ох, як я їх розумію, бо ж скільки бруду на вас виливають. Як ви тримаєтесь?

— А що робити? Треба йти до кінця. Я всім кажу на зустрічах: голосуйте не за Кравчука, добре подумайте і голосуйте за себе, за те, якою ви бачите Україну. А що стосується методів моїх опонентів, то що тут зробиш — залишаю це на їх совісті. Політична культура сама не приходить — вчитись треба.

— Вірю в вашу перемогу. Здоров'я вам.

— Спасибі. Бажаю вам добра.

— Леоніде Макаровичу, добрий вечір. Барабаш, Черкаси. Я займаюсь питанням соцкультпобуту ветеранської організації. Почну, як на мене, з найважливішого. Треба захистити від нападок деяких депутатів великого трудівника, чесну, розумну людину Вітольда Павловича Фокіна. На нього нападають з усіх боків — і справа, і зліва, а сьогодні такий час в Україні, що потрібно об'єднуватися всім, а не бочку валити на одного.

Ще питання. Я розмовляв з членом Президії Віцяком Павлом Івановичем. Хочу, щоб народну медицину втілювали в життя разом з традиційними методами, для цього не треба великих коштів. Займаючись народною медициною, часто буваю в районах, селах, одночасно веду роботу по пропаганді Акта про незалежність, про ваше президентство.

— Спасибі. Особливо за ставлення до незалежності.

— У мене особливу тривогу викликає тяжке становище селянства. Хоч як нелегко добувати шматок хліба, а селянин, зігнувшись, все одно йде працювати, коли інші мітингують. Треба щось робити, підняти село з того становища, в якому воно опинилось.

— Абсолютно з вами згоден.

— Я передав пакет, там було написано, що тільки в руки Леоніду Макаровичу.

— Розглянемо обов'язково.

— Ще мене дуже хвилює, що з України вивозяться продукти харчування, вивозяться цілими ящиками. Якщо так буде, то до Нового року нічого не залишиться.

— Тут ми збираємось вжити найрішучіших, продуманих заходів.

— Леоніде Макаровичу, немає сумніву, що ви будете Президентом, бажаю вам здоров'я і успіхів.

— Спасибі, всього доброго вам.

— Я Первенко Володимир Володимирович з Полтави. Добрий вечір.

— Добрий вечір.

— У мене таке запитання. Якщо прийняли Декларацію про державний суверенітет і економічні закони, то чому Верховна Рада і Кабінет міністрів нічого не зробили для того, щоб українська економіка мала завершений цикл. Адже й тоді було відомо, що Україну легко не відпустять.

— За один рік все не можна зробити. Для структурних змін в економіці потрібен час. Головне — не гаяти його.

— Розумію таку логіку. Маю ще одне запитання. Чи буде брати участь у референдумі діаспора українська в Канаді?

— За законами України вони не мають права голосувати, але вони можуть присилати свої підписи в підтримку. Ми будемо їх публікувати в пресі. Але за законами України іноземні громадяни не можуть брати участь в референдумі. Та й держави, громадянами яких вони є, можуть розцінити це як втручання у їхні справи, коли б ми почали там влаштовувати дільниці для голосування. Твердо знаю одне — ці люди з нами. І спасибі їм за це.

— Бажаю вам успіху.

— Спасибі. Доброго вам здоров'я.

— Добрий вечір. Басанець Тетяна Василівна, Жмеринка. Я трохи хвилююсь, довго до вас дзвонила. Я заступник голови житлово-будівельного кооперативу. В нашому кооперативі 65 сімей. В основному, вчителі. У вашій програмі є чудові слова, я зараз їх нагадаю: «...ми повинні створити соціально спрямовану економіку, яка працює на людину, а не за її рахунок, і дає людині все для нормального цивілізованого життя...» В зв'язку з цим у мене запитання. Нас тут зібралося 65 представників від кожної квартири. Виходячи з вашої програми, коли буде побудовано наш будинок? Спланували наш будинок у 1985 році, повинні побудувати — у 1986-му, а він будується ще й нині. Зараз закладена лише третина фундаменту.

— А хто будує?

— Будує вінницький трест «Сільбуд», а в Жмеринці від цього тресту — ПМК-32.

— Я розумію ваше питання, воно абсолютно правильне.

— Скажу вам більше. За 6 років, з 1985 по 1991-й, міськвиконком не виділив такого будівельного майданчика, який потрібно. Йдеться ще про 1 сотку землі. Бо виникають постійні конфлікти з людьми, які живуть навколо.

— Я дам доручення дізнатися, в чому там справа. А як у Жмеринці з будматеріалами, не знаєте?

— Як і скрізь. Але скажу, що поруч з нашим росте ще один будинок. Для райвиконкому. Отой росте, як гриб. Хоча в плані цей будинок має зводитися пізніше нашого. Бажаю, щоб ви виконання своєї програми почали з нашого будинку.

— Тетяно Василівно, якби то ви знали, скільки у нас безладдя в Україні, в тому числі й з будівництвом житла... Обіцяю одне — допоможу, якщо вас обходять несправедливо.

— Дякую, успіхів вам.

— І всім нам разом. Всього найкращого.

— Сова Іван Платонович з Полтави. Добрий вечір!

— Добрий вечір, Іване Платоновичу!

— В мене зять — наполовину українець. Служить в армії. Народився в Калінінградській області. Зараз проходить службу на Далекому Сході, весною буде повертатися додому. Як буде з громадянством? Чи будуть йому платити пенсію на Україні? Він відслужив 25 років.

— Всім громадянам України будуть платити пенсію, якщо вони живуть в Україні. Будуть одержувати пенсію обов'язково. Можете не хвилюватися. Ми будемо діяти за законами України.

— Дуже дякую.

— Бажаю вам добра.

— Я (прізвище нерозбірливо) з Черкас. Добрий вечір!

— Добрий вечір.

— У мене таке запитання. Як ви у програмі передбачаєте захищати тих, хто стане безробітним?

— Якщо будуть безробітні, то вони будуть одержувати допомогу. Тобто вони будуть захищені, їм будуть виплачуватися гроші. Допомога буде виплачуватися державою.

(Закінчення на 6-й стор.).

*Стенограма друкується із скороченнями.

Вибори Президента

МИ — ЗА ДОСВІД І РОЗСУДЛИВІСТЬ

Ми, науковці-державознавці, не менш уважно (мабуть що й більш уважно, що обумовлено специфікою професії), стежимо за ходом передвиборної кампанії, вивчаємо і аналізуємо і програми кандидатів у Президенти України, і їх численні промови перед виборцями. Власне, не можна заперечувати проти переважної більшості ідей і пропозицій, висунутих кандидатами,— дай-то Боже, щоб вони не залишились на папері, а були втілені у життя... Та й особисті якості претендентів не викликають у нас будь-яких заперечень — всі вони, безумовно, достойні люди.

І все ж таки більш сприйнятною уявляється нам і програма, і політична постать Леоніда Макаровича Кравчука.

Чому?

Л. М. Кравчук дуже багато уваги приділяє в своїй програмі та виступах ідеї утворення власної державності України з усіма її атрибутами, спираючись при цьому і на історичний досвід боротьби за утвердження цієї державності в Україні, й на світовий досвід розвитку політичної культури. Як фахівцям, у тій або іншій мірі причетним до підготовки проекту Конституції, а також інших законодавчих актів України, як людям, які присвятили своє життя утвердженню принципів законності, прав і свобод особи, нам особливо близькі положення програми 5 «Д» Л. М. Кравчука «Нова Україна».

Хотіли б звернути увагу на те, що пропозиції щодо утворення державності і розвитку демократії не лише проголошені у програмних документах Л. М. Кравчука, а й практично вже втілюються у життя під його безпосереднім керівництвом як Голови українського парламенту. Досить згадати такі історичні документи, як Декларація про державний суверенітет та Акт проголошення незалежності України. Під безпосереднім керівництвом Леоніда Макаровича як Голови Конституційної комісії Верховної Ради України розробляється проект нової Конституції республіки, а також прийнято цілий ряд законодавчих актів, які з позицій найширшого демократизму регулюють найважливіші суспільні відносини в галузі державного, господарського і соціально-культурного будівництва України. Розуміння необхідності наступності розвитку ідей державності і демократії України почали запроваджуватися у державне і суспільне життя саме за часів перебування Л. М. Кравчука на посаді керівника Українського парламенту.

Леонід Макарович набув неабиякого досвіду в міжнародних відносинах, гідно представляв і представляє Україну та інтереси її громадян у переговорах на найвищому рівні,— у США, Канаді, європейських країнах, з керівниками суверенних держав — колишніх суб'єктів Союзу.

Нас не можуть не приваблювати й особисті якості Л. М. Кравчука. Насамперед, це — освічена, інтелігентна, спокійна, врівноважена людина, що має важливе значення для політика, який, на наше глибоке переконання, не повинен за будь-яких обставин піддаватися емоціям на шкоду розсудливості. Ми переконані, що саме завдяки розсудливій, спокійній політиці, яку здійснює Л. М. Кравчук, у нас в Україні, на відміну від деяких інших республік колишнього Союзу, не виникло будь-яких конфліктів на національному або будь-якому іншому грунті.

Отже, ми — за Леоніда Макаровича Кравчука. Сподіваємось, що й виборці 1 грудня віддадуть свої голоси за цього кандидата у Президенти України.

Ігор Бутко, доктор юрид. наук, професор (Київ), Анатолій Васильєв, доктор юрид. наук, професор (Одеса), Володимир Копейчиков, доктор юрид. наук, професор (Київ), Марк Орзіх, доктор юрид. наук, професор (Одеса), Здислав Павлович, доктор юрид. наук (Одеса), Ігор Побірченко, доктор юрид. наук, професор (Київ), Микола Придворов, доктор юрид. наук, професор (Харків), Василь Сіренко, доктор юрид. наук (Київ), Віктор Цвєтков, член-кореспондент АН України (Київ).

«Я проведу останній і, сподіваюсь, успішний наступ»

26 листопада з короткочасними візитами побували у Харкові відразу два кандидати у Президенти України — Левко Лук'яненко та Володимир Гриньов. І якщо В. Гриньов «успішний удар» зосередив на місцевому телебаченні, то його суперник за кілька годин зумів провести прес-конференцію, побувати на одному з найбільших оборонних підприємств, виступити по обласному радіо і телебаченню.

— Якщо я стану Президентом України,— заявив для преси Левко Григорович,— то проведу останній і, сподіваюсь, успішний наступ на партократію — я вбачаю у цьому головне завдання майбутнього Президента України. Не збираюсь когось переслідувати, виганяти з роботи, але задумані мною реформи змусять людей пристосовуватися до нових умов.

На «оборонці» на зустріч з Л. Лук'яненком чекало не багато людей, але багато запитань.

— Не виключена ситуація,— сказав Л. Лук'яненко,— що найближчим часом внаслідок енергетичної кризи, відсутності замовлень підприємства вашої галузі можуть припинити свою роботу. Люди вийдуть на вулиці. Будьте мудрими, не допустіть перевороту, збережіть демократію.

Микола КОСИЙ.

ВИЙШОВ НА МАЙДАН

Кандидат у Президенти України Левко Лук'яненко завершив свою передвиборну кампанію на Донеччині. Єдиний із претендентів на «гетьманську булаву», він мав бажання виступити на центральній площі Донецька.

Левко Лук'яненко ще раз наголосив, що він чи не єдиний із кандидатів у Президенти виступає проти федерального устрою України — за неподільну демократичну соборну державу. Він категорично засудив економічний договір із Росією, як намагання накинути ярмо на молоду самостійність України. Проблеми нестачі кріпильного лісу, на його думку, слід вирішувати перш за все — шляхом впровадження на шахтах Донбасу нових сучасних технологій видобутку вугілля. Переконливо виклав Левко Лук'яненко і основну тезу міжнародної політики, яку він буде вести в разі обрання його Президентом. Навіть завжди активні представники «Интердвижения» цього разу не спромоглись будь у чому заперечити своєму авторитетному опоненту.

Зі словами підтримки Л. Лук'яненка у його боротьбі за президентське крісло виступили на площі представники духовенства, інтелігенції, громадські політичні організації, люди різних національностей: українці, росіяни, євреї, греки.

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

В. ЧОРНОВІЛ СПРОСТОВУЄ...

Під час дводенного перебування на Закарпатті кандидат у Президенти України В'ячеслав Чорновіл зупинився насамперед на проблемах, що найбільше турбують нині жителів Закарпаття. Зокрема, він підтримував думку про необхідність якнайшвидшого відкриття пунктів спрощеного переходу кордону, створення вільної економічної зони, міжрегіонального співробітництва, гармонізації національних відносин,— надання однакових прав усім, хто населяє область.

Кандидат у Президенти спростував твердження, ніби в разі обрання він збирається приєднати край до Галичини.

Водночас В'ячеслав Максимович висловився проти ідеї про надання області особливого статусу самоврядної території. Говорячи про перспективи краю, він бачить його як самобутню рекреаційно-курортну зону з інтенсивним розвитком окремих галузей сільського господарства.

Жителів краю цікавило також, чому кандидат у Президенти відмовився від виступу по республіканському телебаченню 25 листопада, який мав відбутися саме напередодні його приїзду на Закарпаття.

— Чи може дозволити собі політик, що балотується у Президенти, грюкати дверима? — запитали про даний інцидент у В'ячеслава Чорновола.

— Я свідомо пішов на цю політичну акцію і дуже шкодую, що цього не зробили інші претенденти,— була відповідь.— Адже працівники студії «1 грудня», котрі, безумовно, є членами команди Кравчука, заздалегідь приготували мені запитання, які мали спрямувати розмову на якісь другорядні проблеми, особистості тощо. Мою пропозицію щодо заміни ведучих програми було відхилено.

Під час зустрічей В. Чорновіл висловив також побоювання щодо можливої фальсифікації підсумків голосування і закликав демократичні сили краю встановити жорсткий контроль за ходом виборів.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

Життя Рад

ГКЧП ОБРАВ НАРОД!

Чергова сесія Одеської обласної Ради почалася з розгляду заяви депутата М. Кривенка, про складання ним своїх повноважень. Чому ж він відмовився представляти інтереси ряду сіл Біляївського району у Раді?

«Остання спроба відновити дію Конституції і законів СРСР, яку зробила група державних діячів і Рада Міністрів СРСР, провалилася і набула назви антиконституційної змови»,— пояснює свою позицію в заяві тепер уже колишній депутат. Сесія заяву задовольнила. Від себе додам: мені випало нещодавно побувати в селах Біляївського району, розмовляти з людьми. І, незважаючи на розмаїття думок, все ж можу стверджувати: більшість селян — за незалежність української держави. І жалю з приводу провалу путчу в Москві, на відміну від свого депутата, не висловлюють. Уважніше обирати треба.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеська область.

Реалії

НЕ ВМІННЯМ, А ЧИСЛОМ

Як і скрізь у прикордонних районах, у нас, на Глухівщині, діє митний контроль. З 1 серпня контролери перешкодили вивезенню товарів на суму 1 мільйон карбованців.

Але не про ефективність цієї служби хочеться сказати, а про комплектацію її кадрами. Так здавна ведеться: коли починається якась нова справа, обов'язково знаходяться надміру заподалливі чиновники, ладні довести хорошу ідею до абсурду.

Ось і тут. П'ятнадцять працівників Глухівської митниці цілком справляються з покладеними на них завданнями. Але у МВС республіки розпорядилися набрати до штату аж 60 працівників. У зв'язку з цим виникає як мінімум два запитання: хто автор такого турботливого наказу і чи справді ми переживаємо фінансову кризу при отакій щедрості?

Сергій АНИЩЕНКО.
Глухів
Сумської області.

Репліка

НЕ ТОЙ ПАСАЖ

Газета «Известия» пером свого власкора Л. Капелюшного зробила «Пасаж» (назва статті) на адресу одеського торговельного акціонерно-орендного об'єднання «Пасаж». Що в цьому матеріалі викликало у мене потребу висловитись?

Те, що Л. Капелюшний прагне захистити міського голову і радянських керівників рангом нижче, це я зрозумів. І не маю нічого проти. Така його позиція.

Мою ж реакцію викликав коротенький постскриптум такого змісту: «Поки матеріал готувався до друку, за надто заплутаних обставин «Пасаж» було «розпечатано». Попри всілякі постанови і рішення Рад. Обставини тепер розплутує прокуратура...».

Відразу скажу, що «заплутаних обставин» не було. Стверджую це, бо як працівник Спілки орендарів і підприємців України, котрий приїхав на з'їзд Конгресу ділових кіл в Одесу, був присутній при цьому «розпечатуванні». Було на той час відповідне рішення Вищого арбітражного суду нашої незалежної держави про справедливість вимог трудівників об'єднання, яке вони й виконали 25 жовтня. Через два місяці після того, як місцева Радянська влада, застосувавши в прямому значенні слова грубу силу, викинула людей на вулицю і залишила без роботи. За цей час були пікети, телеграми і телефонні дзвінки до Києва, безрезультатні ходіння коридорами різних інстанцій.

У кінці жовтня виснажлива боротьба колективу жінок нарешті завершилась позитивно. Відповідні листи-запрошення бути свідками невеселого «новосілля» були направлені міським властям, профспілкам, трудовим колективам. І тільки радянська влада вкотре проігнорувала «Пасаж». А тепер хоче звинуватити його в партизанщині.

Але не це вразило найбільше. Здивувало й обурило побачене в дирекції об'єднання. Відкриті сейфи, зламані замки, відсутність потрібної і важливої документації. З кабінету директора зникли контракти із зарубіжними партнерами, які становлять комерційну таємницю, акціонерні гроші, з відділу кадрів — трудові книжки. Перелік вивезених з приміщення речей можна продовжити. Все це інакше, як відвертим розбоєм, не назвеш. Хоча автографи на опечатаних дверях від імені радянської влади поставила людина на прізвище Свобода (заступник голови міськвиконкому).

От про що не написав Л. Капелюшний. Та, можливо, не захотів написати?

А. ЧИРВА.

Коротко

ЗАВЖДИ З НАМИ!

У Тернополі з'явилася у продажу облицювальна плитка із зображенням великого Кобзаря. Цей «шедевр» будівельної безглуздості призначений для використання... взагалі, зрозуміло де. Авторами його стали трударі малого підприємства при місцевому заводі облицювальних матеріалів. Геніальний поет, можливо, відкриє галерею портретів відомих письменників, політиків, вчених.

Інформагентство «Євро-ІКС».

ТУ... Н...

Універса... тиція» зігра... у створен... ро». На ... кореспонде... чальник ... інформації... ТИНІВ.

— Карт... сукупність... варно-фонд... пропетрово... товарно-си... херсонськ... і нашої ... емодія ... задоволен... швидшує ... ку в регіон...

— З ці... вели перш... Дніпру на... рал Лаври...

— Бізн... мети. Карт... гувати пов... — майже ... ванців. Щ... рів? Мета... ла, автотр... ріали, бен... леpадіотех... що. Лише ... на теплох... на су... ванців... вищення ... рів (психо... ентами, ко... ність, вел... ментації ... ціалісти ... міст.

З...

Коли С... торі, він ... лета»: пр... кими нож... був вираз... аристокра... Балабан ... ром. Пого... «красиву ... спішив по... кої драм... вистава д... лишився ... віть грубу...

На фо... Джиммі ...

...УДЛИВІСТЬ

Нас не можуть не приваблювати й особисті якості Л. М. Кравчука. Насамперед, це — освічена, інтелігентна, спокійна, врівноважена людина, що має важливе значення для політика, який, на наше глибоке переконання, не повинен за будь-яких обставин піддаватися емоціям на шкоду розсудливості. Ми переконані, що саме завдяки розсудливій, спокійній політиці, яку здійснює Л. М. Кравчук, у нас в Україні, на відміну від деяких інших республік колишнього Союзу, не виникло будь-яких конфліктів на національному або будь-якому іншому грунті.

Отже, ми — за Леоніда Макаровича Кравчука. Сподіваємось, що й виборці 1 грудня віддадуть свої голоси за цього кандидата у Президенти України.

...юрид. наук, професор (Київ), Анатолій Ва... професор (Одеса), Володимир Копей... професор (Київ), Марк Орзік, доктор ...(Одеса), Здислав Павлович, доктор юрид. ...рченко, доктор юрид. наук, професор ...доктор юрид. наук, професор (Хар... ...тор юрид. наук (Київ), Віктор Цвєтков, ...України (Київ).

...МАЙДАН

«Интердвижения» цього разу не спромоглись будь у чому заперечити своєму авторитетному опоненту.

Зі словами підтримки Л. Лук'яненка у його боротьбі за президентське крісло виступили на площі представники духовенства, інтелігенції, громадські політичні організації, люди різних національностей: українці, росіяни, євреї, греки.

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

...РОСТОВУЄ...

— Я свідомо пішов на цю політичну акцію і дуже шкодую, що цього не зробили інші претенденти,— була відповідь.— Адже працівники студії «1 грудня», котрі, безумовно, є членами команди Кравчука, заздалегідь приготували мені запитання, які мали спрямувати розмову на якісь другорядні проблеми, особистості тощо. Мою пропозицію щодо заміни ведучих програми було відхилено.

Під час зустрічей В. Чорновіл висловив також побоювання щодо можливої фальсифікації підсумків голосування і закликав демократичні сили краю встановити жорсткий контроль за ходом виборів.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

...Ж

Але не це вразило найбільше. Здивувало й обурило побачене в дирекції об'єднання. Відкриті сейфи, зламані замки, відсутність потрібної і важливої документації. З кабінету директора зникли контракти із зарубіжними партнерами, які становлять комерційну таємницю, акціонерні гроші, з відділу кадрів — трудові книжки. Перелік вивезених з приміщення речей можна продовжити. Все це інакше, як відвертим розбоєм, не назвеш. Хоча автографи на опечатаних дверях від імені радянської влади поставила людина на прізвище Свобода (заступник голови міськвиконкому).

От про що не написав Л. Капелюшний. Та, можливо, не захотів написати?

А. ЧИРВА.

Життя Рад

ГКЧП ОБРАВ НАРОД!

Чергова сесія Одеської обласної Ради почалася з розгляду заяви депутата М. Кривенка, про складання ним своїх повноважень. Чому ж він відмовився представляти інтереси ряду сіл Біляївського району у Раді?

«Остання спроба відновити дію Конституції і законів СРСР, яку зробила група державних діячів і Рада Міністрів СРСР, провалилася і набула назви антиконституційної змови», — пояснює свою позицію в заяві тепер уже колишній депутат. Сесія заяву задовольнила. Від себе додам: мені випало нещодавно побувати в селах Біляївського району, розмовляти з людьми. І, незважаючи на розмаїття думок, все ж можу стверджувати: більшість селян — за незалежність української держави. І жалю з приводу провалу путчу в Москві, на відміну від свого депутата, не висловлюють. Уважніше обирати треба.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеська область.

Реалії

НЕ ВМІННЯМ, А ЧИСЛОМ

Як і скрізь у прикордонних районах, у нас, на Глухівщині, діє митний контроль. З 1 серпня контролери перешкодили вивезенню товарів на суму 1 мільйон карбованців.

Але не про ефективність цієї служби хочеться сказати, а про комплектацію її кадрами. Так здавна ведеться: коли починається якась нова справа, обов'язково знаходяться надміру запопадливі чиновники, ладні довести хорошу ідею до абсурду.

Ось і тут. П'ятнадцять працівників Глухівської митниці цілком справляються з покладеними на них завданнями. Але у МВС республіки розпорядилися набрати до штату аж 60 працівників. У зв'язку з цим виникає як мінімум два запитання: хто автор такого турботливого наказу і чи справді ми переживаємо фінансову кризу при отакій щедрості?

Сергій АНИЩЕНКО.
Глухів
Сумської області.

Коротко

ЗАВЖДИ З НАМИ!

У Тернополі з'явилася у продажу облицювальна плитка із зображенням великого Кобзаря. Цей «шедевр» будівельної безглуздості призначений для використання... взагалі, зрозуміло де. Авторами його стали трударі малого підприємства при місцевому заводі облицювальних матеріалів. Геніальний поет, можливо, відкриє галерею портретів відомих письменників, політиків, вчених.

Інформагентство «Євро-ІКС».

Подробиці

ТУТ НА ЛАПУ НЕ ДАЮТЬ

Універсальна біржа «Хортиця» зіграла першу скрипку у створенні картелю «Дніпро». На запитання нашого кореспондента відповідає начальник відділу реклами та інформації біржі Іван МАРТИНІВ.

— Картель «Дніпро» — то сукупність Дніпровської товарно-фондової біржі (Дніпропетровськ), Криворізької товарно-сировинної біржі, херсонської біржі «Кристал» і нашої [illegible]ортиці». [illegible] взаємодія [illegible]зволяє пр[illegible]рити задоволення попиту, пришвидшує впровадження ринку в регіоні.

— З цією метою ви й провели перший бізнес-круїз по Дніпру на теплоході «Генерал Лавринненков»?

— Бізнес-круїз мав дві мети. Картель спробував торгувати повною масою товарів — майже на мільярд карбованців. Що цікавило брокерів? Метал, техніка для села, автотранспорт, будматеріали, бензин, побутова телерадіотехніка, парфуми тощо. Лише наша біржа уклала на теплоході близько 30 угод на с[illegible] мільйонів [illegible]бованців. Друга мета [illegible] підвищення кваліфікації брокерів (психологія роботи з клієнтами, комп'ютерна грамотність, ведення ділової документації, [illegible]авчання [illegible] спеціалісти[illegible] Києва [illegible]нших міст.

— Чого-чого, а бірж у нас вистачає. В чому особливість «Хортиці»?

— Ми не намагаємось будь-що набити кишені грішми. Головне — розвинути ринкові структури, які на ділі замінять систему Держпостачу і дадуть людям сповна отримувати за свою працю. Відрахування від здійснених угод у нас складає лише 0,32 відсотки. Ми приймаємо товар після обов'язкової експертної оцінки. Запровадили страхування угод. Забезпечуємо покупців транспортом. У нас брокерське місце коштує 100 тисяч карбованців, і ми утримуємо цей рівень. Система у нас дуже жорстка: всі торги відбуваються тільки у визначені дні, при повній тиші в залі й за короткий проміжок часу. Це виключає можливість підкупу чи будь-яких махінацій. У цьому, до речі, величезна перевага над Держпостачем: клієнтові не треба везти «подарунок» чи «давати на лапу».

— Вам заважають?

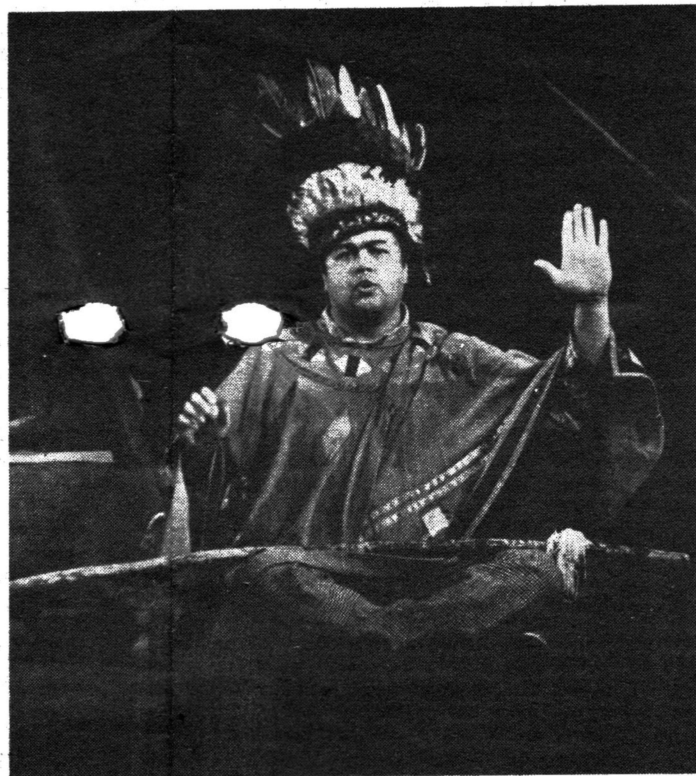
— Краще сказати: не допомагають.

— Але перший бізнес-круїз був успішним, тож бажаю успіху й надалі — і «Хортиці», і картелю.

— Сподіваємось на співпрацю з «Голосом України».

Олександр МИХАЙЛЮТА.
Запоріжжя.

Навколомистецькі новини

З ЖИТТЯ БЛІДОЛИЦИХ

Коли Сашко Балабан ще був юристом в одній київській конторі, він розповідав мені, як мріє поставити одну сцену з «Гамлета»: принц Гамлет убиває Полонія не шпагою, а канцелярськими ножицями, що випадково потрапили під руку. У цьому був виразний протест людини з вулиці (хоч і юриста) проти аристократичних мистецьких красивостей. Минув якийсь час, Балабан облишив юриспруденцію й став театральним режисером. Погодьтеся, це цікаво: людина не любила театр за його «красиву неправду», а потім пішла туди працювати. Отож, я поспішив подивитися дебют Балабана на сцені столичної російської драми. Це — «Викрадення Джиммі Дорсета» за О'Генрі, вистава для дітей. Мушу з приємністю відзначити, що Балабан лишився вірний ідеалам вулиці — вистава дохідлива, проста, навіть грубувата, але не зла, а головне — подобається дітям.

Христофор ГРУША.

На фото: Олександр Бондаренко у виставі «Викрадення Джиммі Дорсета».

ЗАСПІВАЛИ ЧУМАЧЕ...

Для душі

До перону з гуркотом приставали поїзди метро, щоб, ковтнувши нову «порцію» пасажирів, помчати далі... І тут же, під землею, розливалася пісня, піднімаючи склепіння сучасних катакомб. До гурту, що оточив двох співаків, приєднувалися нові й нові люди, які забували про клопоти і починали хто підспівувати, хто — підтанцьовувати, хто — присвистувати...

«А ми де не їдемо, там і співаємо»,— розповідав потім один із співаків Юрій Симак. «На концерт української пісні прийдуть уже ті, хто її знає та любить. А так люди чують...». Так, люди чують, причому не галасливий «спів» після посиденьок із міцними напоями, коли «душа співає» в одного, а спати хочеться всім, а професійний, коли здається, ніби звучить орган. Що то є — чоловічі голоси!

Керує чоловічим гуртом «Чумаки» Василь Триліс, раніше він співав у хорі Леопольда Ященка «Гомін». Саме тоді йому і кільком колегам спало на думку розшукувати і відновлювати чумацькі пісні. Згодом до чумацьких додалися і маловідомі козацькі, і «Чумаки» стали окремим колекти...

...вом. Деякий час б... ...мах, майже півро... проводили «на ву... де вдасться домо... дом ансамбль за... палацу «Жовтневий... «півстави», словом... троху пішло на лад... ки гурт збільшився... вік, правда, як зау... Василь, ще жодно... довелося виїхати н... повному складі —... діяльний, кожен д... отож і зустрічають... може.

І гроші заробля... ки на концертах,... земних переходах...

1. Погляд з ...

СПІВРОБІТНИЧАТИ!

Наші мандрів...

Кажуть, всі дороги до Рима ведуть... Головна ж дорога наша пролягла в Італії до області Марке, що в центрі країни, на адріатичній Рів'єрі.

Ні своєю територією, ні кількістю населення Марке не перевищує нашу столичну, Київську область. А ось у економічному, соціально-культурному розвиткові порівнювати їх важко. Нині це одна з найрозвиненіших областей Італії. Буквально в усіх сферах. У сільськогосподарській, зокрема, тут перевиробництво. І це навіть за тієї умови, що землі тутешні ми б назвали «неугіддями»: гористі, нерівні, еродовані. Як у нашому Криму... Значно скоротилася до того ж зайнятість людей, що пораються біля неї: від 60 до 11 процентів. Як сказали у провінційному товаристві дружби з нашою країною, що в Асколі Пічено, Марке — то ціла Італія в одній області. Кірм добре розвиненого аграрного сектору, тут за останні роки з'явилися нові галузі промисловості, які заявили про себе на всю країну. Міцно стала на ноги, зокрема, електроніка. Добротне взуття й одяг, що їх виготовляють підприємства регіону, надійно вийшли на міжнародний ринок. Не можна не захоплюватись набутками тутешньої культури, тим, як налагоджено відпочинок людей, індустрію туризму.

Побачити все на власні очі делегацію Українського товариства дружби і культурного зв'язку із зарубіжними країнами, а також Київської області запросив до себе уряд області Марке й місцеве товариство дружби з нашою країною. Зрозуміло, не лише для цього. Якщо давно вже співробітничають окремі наші міста (Київ — Флоренція, Одеса — Генуя і т. д.), то чому б не зробити це на рівні областей: Київської — з України і Марке — з Італії?!

Певні контакти у цьому вже є, доводив наш друг, секретар товариства дружби з нашою країною Граціано Челані.

Мав він на ува... взаємний обмін в... харів із Київщини... кої області Марке... ньому році.

— Хочемо біл... ціально тому пр... вас, щоб запропо... рівництву області... рідення її з наш... кою областю, —... вали на усіх без... стрічах керівних... голова президії У... товариства дружб... ного зв'язку із з... країнами Василь... Осьнач та голова... облвиконкому Вас... лович Сінько.

Зустрічей у нас... ки, що про всі й... вісти. Делегацію... уряд (джунта) об... ке, керівництво пр... колі Пічено, цілом... ніципалітетів і к... тьох промислових... господарських п... економічних об'єд... ститутів, товарист... цій...

Напрочуд прив... душні й сердечн... з області Марке... нам усе з відкрит... ділилися своїми н... усьому, чого дося... ки працьовитості,... ливості й порядно... ло, приміром, в... му об'єднанні рос... ласті Марке, що н... тому, що увесь р... по-справжньому... диву результатів... цтві всіх видів... подарської проду... га, передусім,... спеціалістів цього... Чітко працюють... програмою (джунт... ючись не лише... збільшення всьо... трібно нині людин... роблена тут прод... найвищої якості,... ється за нею як... ший контроль... створених служб,... ків тому спеціал... мічного об'єднанн... в Москві, в агро...

Подробиці

...Т НА ЛАПУ ...Е ДАЮТЬ

...біржа «Хор... ...ршу скрипку ...ртелю «Дніп... ...ння нашого ...відповідає на... ...рекламі та ...і Іван МАР...

...Дніпро» — то ...провської то... ...біржі (Дні... ...Криворізької ...ної біржі, ...і «Кристал» ...». ... ва... ...пр... ...рити ...опиту, ... при... ...адження рин...

...тою ви й про... ...нес-круїз по ...ході «Гене... ...»?

...з мав дві ...пробував тор... ...асою товарів ...льярд карбо... ...вило броке... ...хніка для се... ...т, будмате... ...побутова те... ...парфуми то... ...біржа уклала ...зько 30 угод ...оні... ...бо... ...мет... ...ид... ...ікації броке... ...роботи з клі... ...єрна грамот... ...ділової доку... ...ня ... спе... ...я ... ...нших

— Чого-чого, а бірж у нас вистачає. В чому особливість «Хортиці»?

— Ми не намагаємось будь-що набити кишені грішми. Головне — розвинути ринкові структури, які на ділі замінять систему Держпостачу і дадуть людям сповна отримувати за свою працю. Відрахування від здійснених угод у нас складає лише 0,32 відсотки. Ми приймаємо товар після обов'язкової експертної оцінки. Запровадили страхування угод. Забезпечуємо покупців транспортом. У нас брокерське місце коштує 100 тисяч карбованців, і ми утримуємо цей рівень. Система у нас дуже жорстка: всі торги відбуваються тільки у визначені дні, при повній тиші в залі й за короткий проміжок часу. Це виключає можливість підкупу чи будь-яких махінацій. У цьому, до речі, величезна перевага над Держпостачем: клієнтові не треба везти «подарунок» чи «давати на лапу».

— Вам заважають?

— Краще сказати: не допомагають.

— Але перший бізнес-круїз був успішним, тож бажаю успіху й надалі — і «Хортиці», і картелю.

— Сподіваємось на співпрацю з «Голосом України».

Олександр МИХАЙЛЮТА.
Запоріжжя.

...авколомистецькі новини

...ТТЯ БЛІДОЛИЦИХ

...лабан ще був юристом в одній київській кон... ...ав мені, як мріє поставити одну сцену з «Гам... ...ет убиває Полонія не шпагою, а канцелярсь... ...що випадково потрапили під руку. У цьому ...отест людини з вулиці (хоч і юриста) проти ...мистецьких красивостей. Минув якийсь час, ...юриспруденцію й став театральним режисе... ...е цікаво: людина не любила театр за його ...у», а потім пішла туди працювати. Отож, я по... ...дебют Балабана на сцені столичної російсь... ...«Викрадення Джиммі Дорсета» за О'Генрі, ... Мушу з приємністю відзначити, що Балабан ...ealам вулиці — вистава дохідлива, проста, на... ...е не зла, а головне — подобається дітям.

Христофор ГРУША.

...ксандр Бондаренко у виставі «Викрадення...

ЗАСПІВАЛИ ЧУМАЧЕНЬКИ... У МЕТРО

Для душі

До перону з гуркотом приставали поїзди метро, щоб, ковтнувши нову «порцію» пасажирів, помчати далі... І тут же, під землею, розливалася пісня, піднімаючи склепіння сучасних катакомб. До гурту, що оточив двох співаків, приєднувалися нові й нові люди, які забували про клопоти і починали хто підспівувати, хто — підтанцьовувати, хто — присвистувати...

«А ми де не їдемо, там і співаємо»,— розповідав потім один із співаків Юрій Симак. «На концерт української пісні прийдуть уже ті, хто її знає та любить. А так люди чують...». Так, люди чують, причому не галасливий «спів» після посиденьок із міцними напоями, коли «душа співає» в одного, а спати хочеться всім, а професійний, коли здається, ніби звучить орган. Що то є — чоловічі голоси!

Керує чоловічим гуртом «Чумаки» Василь Триліс, раніше він співав у хорі Леопольда Ященка «Гомін». Саме тоді йому і кільком колегам спало на думку розшукувати і відновлювати чумацькі пісні. Згодом до чумацьких додалися і маловідомі козацькі, і «Чумаки» стали окремим колективом. Деякий час були у приймах, майже півроку репетиції проводили «на вулиці», тобто де вдасться домовитися. Згодом ансамбль запросили до палацу «Жовтневий», дали дві «півставки», словом, життя потроху пішло на лад. За три роки гурт збільшився до 25 чоловік, правда, як зауважив пан Василь, ще жодного разу не доводилося виїхати на гастролі у повному складі — гурт самодіяльний, кожен десь працює, отож і зустрічаються, хто коли може.

І гроші заробляють не тільки на концертах, а й у... підземних переходах. В. Триліс дивується — люди щедрі: інколи за дві години співу мають «Чумаки» 200 карбованців. На зароблені у такий спосіб кошти і намагаються вони облаштуватися...

...На концерті гурту в селищі Калиті Київської області одна бабця мало не підстрибувала: «Ой, молодці хлопці, ой, молодці!». А коли «Чумаки» простували до автобуса, люди зупиняли їх, щоб подякувати. Приїхавши до Києва, співали в метро... І треба було бачити, як світлішали обличчя людей.

Катерина ВОРОНЕНКО.
Київ.

1. Погляд з Адріатики...

СПІВРОБІТНИЧАТИ! ТІЛЬКИ СЕРЙОЗНО

Наші мандрівки

Кажуть, всі дороги до Рима ведуть... Головна ж дорога наша пролягла в Італії до області Марке, що в центрі країни, на адріатичній Рів'єрі.

Ні своєю територією, ні кількістю населення Марке не перевищує нашу столичну, Київську область. А ось у економічному, соціально-культурному розвиткові порівнювати їх важко. Нині це одна з найрозвиненіших областей Італії. Буквально в усіх сферах. У сільськогосподарській, зокрема, тут перевиробництво. І це навіть за тієї умови, що землі тутешні ми б назвали «неугіддями»: гористі, нерівні, еродовані. Як у нашому Криму... Значно скоротилася до того ж зайнятість людей, що пораються біля неї: від 60 до 11 процентів. Як сказали у провінційному товаристві дружби з нашою країною, що в Асколі Пічено, Марке — то ціла Італія в одній області. Крім добре розвиненого аграрного сектору, тут за останні роки з'явилися нові галузі промисловості, які заявили про себе на всю країну. Міцно стала на ноги, зокрема, електроніка. Добротне взуття й одяг, що їх виготовляють підприємства регіону, надійно вийшли на міжнародний ринок. Не можна не захоплюватись набутками тутешньої культури, тим, як налагоджено відпочинок людей, індустрію туризму.

Побачити все на власні очі делегацію Українського товариства дружби і культурного зв'язку із зарубіжними країнами, а також Київської області запросив до себе уряд області Марке й місцеве товариство дружби з нашою країною. Зрозуміло, не лише для цього. Якщо давно вже співробітничають окремі наші міста (Київ — Флоренція, Одеса — Генуя і т. д.), то чому б не зробити це на рівні областей: Київської — з України і Марке — з Італії?!

Певні контакти у цьому вже є, доводив наш друг, секретар товариства дружби з нашою країною Граціано Челані.

Мав він на увазі, зокрема, взаємний обмін візитами кухарів із Київщини й італійської області Марке в нинішньому році.

— Хочемо більшого: спеціально тому прибули до вас, щоб запропонувати керівництву області Марке порідження її з нашою Київською областю, — підкреслювали на усіх без винятку зустрічах керівних делегацій голова президії Українського товариства дружби і культурного зв'язку із зарубіжними країнами Василь Павлович Оснач та голова Київського облвиконкому Василь Данилович Сінько.

Зустрічей у нас було стільки, що про всі й не переповісти. Делегацію приймали: уряд (джунта) області Марке, керівництво провінції Асколі Пічено, цілого ряду муніципалітетів і комун, багатьох промислових і сільськогосподарських підприємств, економічних об'єднань та інститутів, товариств й асоціацій...

Напрочуд привітні, добродушні й сердечні господарі з області Марке показували нам усе з відкритою душею, ділилися своїми набутками в усьому, чого досягли завдяки працьовитості, підприємливості й порядності. Так було, приміром, в економічному об'єднанні розвитку області Марке, що в Анконі. В тому, що увесь регіон досяг по-справжньому гідних подиву результатів у виробництві всіх видів сільськогосподарської продукції, заслуга, передусім, досвідчених спеціалістів цього об'єднання. Чітко працюють вони за програмою (джунти), домагаючись не лише кількісного збільшення всього, що потрібно нині людині. Уся вироблена тут продукція — найвищої якості, бо здійснюється за нею якнайретельніший контроль спеціально створених служб. Кілька років тому спеціалісти економічного об'єднання побували в Москві, в агропромисловому комітеті, поділилися досвідом своєї діяльності. Ніхто ж, звичайно, ним не скористався...

— То, може, міг би він бути чимось корисним для України, для Київської області? — поцікавився президент об'єднання Артеміо Страцці.

— Безперечно, — відповів голова Київського облвиконкому В. Сінько.— Особливо важливим для нас є ваш досвід переробки і зберігання харчових продуктів. Давайте співробітничати!

Зійшлися на тому, що Київщина — гідний партнер для співробітництва з італійською областю Марке, для налагодження ринкових стосунків, створення спільних підприємств. Серйозно тільки слід до цього підходити.

Поки що ж хочуть показати нам італійці, на що здатні вони, зокрема, у виробництві сільськогосподарської продукції. Заперечень немає: у наступному році область Марке проводитиме свою виставку в Києві.

Петро ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ,
спеціальний кореспондент Укртелерадіокомпанії.

Сенсація!

ЩО СКАЗАЛА ВАНГА

Відому в усьому світі Вангу вперше відвідав український журналіст — спецкор київської «Вечірки» Д. Гордон. Він, зокрема, обережно запитав і про те, хто стане на Україні Президентом. Ванга неохоча до політичних справ, однак, ім'я все ж назвала. Але ім'я було вимовлене у зменшувальній формі, без «дорослого» закінчення. Тож залишається гадати, хто це—Леонід, Левко чи Леопольд.

В усякому разі, Ванга сказала: «Він — хороший, кращий, ніж ви всі, бережіть його...»

Власна інформація «ГУ».

Пригода

ВЕСЕЛІ ГУСИ

У Шаболтасівці зграя гусей несподівано атакувала райспоживспілківського «Москвича». Водій М. Мороз намагався без бою й крові ретируватись, але відступ виявився фатальним для автомашини. На слизькій вулиці «пиріжок» занесло й ударило об стовп. З горловини бака хлюпнув бензин, спалахнула пожежа, довелось навіть викликати пожежних. А гуси спокійнісінько пішли додому.

Володимир ЧЕПУРНИЙ.
Чернігівська область.

ПОГОДА

28—29 листопада на Україні туман, мряка, у північних областях слабка ожеледь, вітер змінних напрямків, 2—7 метрів на секунду. Температура вдень 0—6 градусів тепла, вночі від 3 градусів морозу до 3 градусів тепла, на крайньому півдні вдень 5—11, вночі 1—6 градусів тепла.

По Київській області сьогодні вдень туман, мряка, слабка ожеледь, вітер змінних напрямків, 2—7 метрів на секунду. Температура 0—5 градусів тепла.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Черговий по випуску новин Костянтин ПАРИШКУРА. Тел. 441-86-20

ЛЮДИНА І ДЕРЖАВА

(Закінчення. Початок на 3-й стор.).

— До якого часу?

— До тих пір, поки людина не перекваліфікується. Скажімо, в її професії нема потреби, а в іншій — є. То людину посилають на навчання. Поки вона не навчиться — їй будуть платити гроші. Якщо ж вона може, але не хоче працювати, то хай живе, як знає, це вже її справа.

— Леонід Макарович! Добрий вечір! Моє прізвище Любченко Зінаїда Миколаївна, живу в Києві по вулиці Вернадського, 83, кв. 4. Я працювала в Центральній науковій бібліотеці Академії наук. В даний час безробітна. Я мати-одиночка, маю двох дітей. У мене хворий син-студент, був в академвідпустці, в цьому році пішов на навчання. Дочка зараз теж безробітна, її скоротили і не може влаштуватися. І от мене відправили на пенсію. Я просила директора, щоб він дозволив попрацювати ще два роки, аби могла сина поставити на ноги, але директор мені відмовив.

— Я записав ваші координати. Постараюсь допомогти.

— Я Старикова Олена Іванівна з Гайсина. Добрий вечір. Я працювала в Поліському. Зараз хворію. Пройшла комісію по Чорнобилю, дуже хотіла, щоб мені дали посвідчення.

— Ви працювали в Чорнобилі?

— Я працювала в Поліському. А як вже дійшла справа до посвідчення, то я не знаю, що робити.

— Розгляну ваше прохання.

— А куди подзвонити?

— Називайте адресу, вас знайдуть.

— Це Верховна Рада! Можна задати питання!

— Так.

— Добрий вечір! Шановний Леонід Макарович, це дзвонить вінничанка. На Вінниці ми будемо за вас голосувати.

— Спасибі сердечне.

— Я хочу запитати, який вихід з становища ви бачите, коли немає товарів в магазині, ниток немає? Що ж далі буде?

— У нас є реальний план: збільшити виробництво і заборонити спекуляцію і вивіз товарів. Будемо йти на рішучі кроки, щоб припинити спекуляцію, вивіз товарів і збільшувати виробництво.

— Ми покладаємо на вас великі надії. Бажаю вам здоров'я. До побачення.

— До побачення.

— Леоніде Макаровичу, добрий вечір! Це Макарівський район Київщини, Параска Прокопівна (прізвище не чути). Наші села — Миронівка і Яблунівка відносяться до Яблунівської сільради. В Яблунівці є радіація, а в Миронівці немає. 24.10 був зроблений замір радіоактивності в селах інститутом «Квант», є номер документа 135/352. Там є порівняльні заміри на городах Миронівки і Яблунівки.

— Ви до кого звертались?

— Ми звертались до голови сільради і райвиконкому. Нам сказали, що якщо ми будемо добиватися, то нас відселять... У мене тут 12 чоловік зібралося, ми переживаємо за здоров'я своїх дітей.

— Тут записується все, що ми говоримо, я спробую розібратися, не треба ні до кого звертатися, я на основі нашої розмови доручу, щоб розглянули.

— Здравствуйте, Леонид Макарович! Звонит Костенко Н. Б., служащий республиканской базы Укрснабмаш, Киев. Вопрос следующего рода. Я недоволен тем, что у нас идет наступление на свободу информации. Почему отсутствуют передачи из Москвы по каналам, кроме «Маяка»? Ведь раньше они работали свободно. Я украинец, живу на Украине, но у меня родственники в России, я интересуюсь событиями. Почему такое нарушение свободы информации? Ведь Москва имеет самые точные и своевременные сведения со всего мира, а потом уже они идут в Киев! Почему такое началось в радиоэфире нашей республики?

— Я что-то не заметил, это по радио или телевидению?

— По радио сейчас в 19 часов вытеснили Москву, передачи из Москвы. Мы настроены на Москву, она же дает информацию со всего мира, а Киев ограничивает.

— Честно вам скажу — впервые это услышал. Разберусь. Но замечу, что мы строим самостоятельное государство. Это — нелегко. И в это время из Москвы идет много необъективной информации по поводу наших намерений, наших прав. А ведь мы чужого не хотим.

— Леонид Макарович, я вам желаю успеха. Хочу, чтобы именно вы заняли пост Президента.

— Спасибо.

— Откровенно вам скажу, не дай Бог кому-нибудь из Руха занять этот пост.

— Посмотрим, как получится.

— Почему Яворивский, Драч, Павлычко, Лукьяненко, Черновил так ориентируются на то, что нам будет помогать Запад? Сколько нам будут помогать? Мы сами должны сплотиться. Нам надо опираться на свою силу. Мы должны идти рука об руку с республиками бывшего Союза.

— Согласен, что рука об руку. Но как равноправные партнеры.

— Думаю, что если будет между республиками какой-то экономический совет, то вы же будете иметь в нем полноправный голос. Если какое-то решение будет приниматься не в пользу Украины, вы тут же будете вето накладывать.

— Такой равноправный орган мог бы быть. Но бывший Центр этого не понимает. И поймет ли? Он все еще, не считаясь с реалиями, гнет свое. Все еще воображает себя Центром. Посмотрим, как будет складываться. Интересами Украины мы не поступимся ни перед кем. Ни перед Западом, ни перед кем-либо еще.

— Спасибо, больших вам успехов.

— И вам всего самого доброго.

— Добрий вечір. Це Леонід Макарович!

— Так.

— Це вас турбує Ткаченко. Я працюю в аеропорті «Жуляни». Проживаю в Києві, член УРП. Хотів би знати, як ви бачите Україну в Союзі, Україну без Союзу, в якому Союзі?

— Бачу її незалежною. Якщо в Союзі, то як в Європейській співдружності, як Франція в союзі, як Німеччина в союзі, тобто союз держав без втрати незалежності.

— Мене турбує ново-огарьовський процес, який організував Горбачов.

— Ми туди не їдемо і в подальшому також не поїдемо.

— Якби ви не поїхали, то я б за вас голосував.

— Верховна Рада є розумною. Вона ніколи на це не погодиться, а сам я не поїду.

— В мене є таке питання по Верховній Раді. Як ви вважаєте, Верховна Рада в такому складі спроможна керувати Україною?

— Верховна Рада є такою, якою її обрали люди. І разом з народом вона проходить складну еволюцію. Потрібен новий закон про вибори, треба прийняти його. Треба йти за законом.

— Правильно, бо мітингова демократія до добра не приведе.

— Я за те, щоб робити за законом, щоб люди не сміялися.

— З наших 93 претендентів у кандидати таки сміялися.

— Але чи не можна заборонити людині реєструватись претендентом?

— У мене є питання. Я не маю сумніву, що ви будете обрані Президентом.

— Дякую.

— Ми недавно їздили в місто Яготин на агітацію. Я цікавився цим питанням. В Яготині 70 відсотків будуть голосувати за вас, 20 — за Чорновола і один відсоток — за Ткаченка. В мене питання з приводу Ткаченка. Може, воно не зовсім толерантне, але я рахую, що міністр не повинен балотуватися.

— Чому не повинен? Це — його право. Але спитаємо ми з нього не за успіхи у президентській кампанії, а за стан сільського господарства.

— Я думаю, коли оберуть Президента, то він повинен взяти весь удар на себе, повинен відпустити ціни.

— Я з вами згоден. Але спочатку треба подбати про соціальний захист.

— Бажаю вам успіху. До побачення.

— Дякую. До побачення.

— Добрый вечер! Самойленко И. С., Киев, инженер-конструктор. Я более 20 лет прожил в Крыму, и у меня душа болит за Крым. Вы говорили, что не нужно рассматривать вопрос о референдуме на Верховном Совете Крыма и проведение референдума по Крыму считаете ненужным. Вы сказали, что никто и никогда в Крыму и на Украине не будет пересматривать Акт 1954 года. Почему решение Украины стать независимой, суверенной рассматривается как право народа на самоопределение, это подтверждается концепцией Конституции, а народ Крыма или любой другой народ, компактно проживающий, этого права лишен?

— А он не лишен. Почему он лишен?

— Но вы же четко сказали, что никто и никогда не будет рассматривать этот вопрос.

— А зачем его рассматривать? Ведь Крым в составе Украины.

— А если 75 процентов населения решит жить самостоятельно или захочет перейти под юрисдикцию другого государства?

— Я сказал, что если так решат, тогда будем вести расчеты по международным ценам, тогда будут платить по три миллиарда долларов в год только за воду. Если вы хотите жить отдельно, тогда платите нам по мировым ценам, как положено.

— Еще вопрос. Ведь Днепр не только украинская река?

— А кто построил канал?

— Это была Всесоюзная стройка.

— Да, по названию. Построили канал, идет вода. Когда все вместе, то тогда все вместе, а когда отдельно, то все свое. Мы никому не позволим изменять территорию Украины. Скажу больше, Украина никогда ни в чем Крым не ущемляла, не допустит этого и впредь. Он — наш.

— Но ведь и Беларусь может потребовать платить за воду Днепра, ведь река проходит и по ее территории. А это не совсем правильная постановка.

— Вы путаете разные вещи. Днепр течет к нам по воле природы. А в Крым мы его воды направили. И во всем мире за воду платят, потому что это такой же ресурс, как уголь, как нефть.

— Вы знаете, я об этом как раз и не слышал... Еще вопрос. Я смотрел по телевизору встречу с избирателями в Донецке. Там задавали вопрос о политическом союзе. Вы ответили, что уже заключен политический союз с республиками. А разве это не чисто экономический союз?

— Мы заключили с Россией на десять лет политический союз, а каждый год заключаем экономическое соглашение.

— Леонид Макарович, я желаю вам успеха на выборах.

— Спасибо, до свидания.

— Добрий вечір, Леонід Макарович!

— Добрий вечір!

— Це вас турбує житель міста Києва. Вчора у газеті «Вечірній Київ» я прочитав статтю «Українська солідарність» протестує». Я хочу вам її зацитувати. «Президія ВОСТу розповсюдила заяву, де звинуватила Л. Кравчука у тому, що він «при сфальсифікованих результатах голосування, без перевірки факту фальсифікації, поспіхом парафував разом з прем'єр-міністром договір, який фактично затягує народ України не тільки в економічне, а й у нове імперське політичне ярмо». Керівництво «Української солідарності» розцінило це «як лицемірство і зраду народу України». Посилаючись на статтю 62 Кримінального кодексу (строк ув'язнення від 5 до 7 років), вони звернулись до Генеральної прокуратури України та мандатної комісії ВР з пропозицією «розглянути поведінку і зловживання владою» кандидата в Президенти й вимогою дати їй об'єктивну моральну та правову оцінку. Якщо ця заява буде проігнорована, президія ВОСТу обіцяє звернутися до трудових колективів за підтримкою своєї позиції «більш радикальними діями».

— Та хай собі кажуть.

— Але цю газету виписують сотні тисяч чоловік. Це ж зроблено перед виборами. Люди ж можуть повірити в цю брехню.

— Мої довірені особи роз'яснюють, що це наклеп. Та люди й самі зараз добре розбираються, що й до чого.

— Я думаю, що це спеціально зроблено перед виборами.

— Я — теж.

— Бажаю вам успіхів. До побачення.

— Я вам бажаю добра. До побачення.

— Леоніде Макаровичу, з Одеси вас турбують. Коли ви станете Президентом, маленьке прохання, щоб ви не цілувалися під час зустрічей з високопоставленими чоловіками.

— Добре, беру до відома. А з жінками можна?

— Обов'язково.

— Беру на озброєння.

— Одеса голосуватиме за вас.

— Спасибі.

— Леоніде Макаровичу, це з Києва вам дзвонять. Пенсіонерка Поліщук. Мене цікавить, чому райвиконком не виконує своїх рішень? Це Подільський райвиконком, голова Салій. Ми чотири роки б'ємося над питанням про закриття звалища по Розвазівському провулку. Ось рішення номер 638 від 27.05, тут написано, що його знесуть, а й досі не зносять. Так що будемо робити, люди добрі? Я знову пожежі чекаю, бо живу поряд із звалищем.

— Я записую, скажіть точно ваші координати.

— Розвазівський провулок, 3, кв. 1. Спасибі, до побачення.

— До побачення.

— Леоніде Макаровичу, місто Снятин, Москалик. Таке питання. Чому на наших залізницях не можна придбати квитка по території України? Щоб придбати квиток на поїзд, треба дати 50 крб. зверху, а як треба за кордон, то вимагають ще й долари на «лапу»?

— Це у вас на Івано-Франківщині так?

— Не тільки. От у Чернівцях, щоб квиток за кордон взяти, треба дати 25 доларів зверху. Квитки взяти не можна!

— Обов'язково дам доручення розібратись з вашою інформацією. Зараз дисципліна скрізь упала. І спритна публіка з того користується. Порядок наведемо обов'язково.

— Леоніде Макаровичу, Симонов із Запоріжжя телефонує, добрий вечір!

— Добрий вечір!

— Мені подобається ваша програма, але як росіянина дуже турбують відносини України і Росії. Як воно далі буде?

— Вважаю, повинно бути нормально. Складнощі будуть, вони вже зараз є. Різного роду заяви лунають у Москві, різного роду претензії. А ми чужого не хочемо, але й свого не попустимо. І царі, й Радянська влада немало потрудилися над тим, щоб виховати російський народ в імперському дусі. Але, вважаю, не вийшло у них. Російський народ — благородний і чесний, звитяжний народ. Йому чужого не потрібно. Все наносне зникне, а залишиться взаємоповага українського і російського народів, взаємне поважання прав. В тому числі права кожного з наших народів будувати свою державу. Вірю, небагато часу мине, і ми навчимося і на міждержавному і на побутовому рівні більше поважати один одного, ніж це звучало у лозунгах. І будемо жити як добрі сусіди і економічні партнери. І знаходитимемо спільну мову. І відносини наші будуть не фальшиво, а по-справжньому братерські.

А в середині самої України не має й не повинно бути ніякої різниці, хто є якої національності. На першому місці мають бути права людини, як у всьому цивілізованому світі.

— Голосуватимемо за незалежну Україну і за вас, Леоніде Макаровичу.

— Спасибі, всього вам доброго.

— Леоніде Макаровичу, добрий вечір! Це Пилипенко з Чернігова.

— Добрий вечір.

— У мене таке запитання, вибачте, якщо воно для вас неприємне.

— Слухаю вас, я останнім часом стільки наслухався неприємного, що вже нічого не боюсь.

— Ви були секретарем ЦК. Чимало кандидатів — теж колишні комуністи. Навіть Лук'яненко, наш земляк, колись був у партії. Чи нормально, що тепер і ви, і вони при владі?

— Партія була одна. І вступали до неї не тільки кар'єристи. А ті, хто хотів активно впливати на життя. В тій партії багато хто набув досвіду. І позитивного, і негативного. І набутий досвід має служити людям, щоб не повторювались помилки. Я там пройшов свій шлях віри і розчарування. Першим з функціонерів партії почав відкрито, чесно дискутувати з лідерами Руху, серед яких теж чимало колишніх членів КПРС. І думати, сумніватися, шукати відповіді на поставлені суспільством нові запитання.

І врешті-решт прийшов до висновку, що будь-яка партія дбає в першу чергу про себе, про свої місця біля важелів влади. А потім уже про народ. Якщо хочете, нав'язує йому свою модель суспільства. Тому скільки й житиму — буду безпартійним. Хочу працювати для України. Партії приходять і зникають. Народ — вічний. Вірю в нього.

— Я дуже задоволений вашою відповіддю. Голосуватиму за вас.

— Спасибі. Бажаю вам добра, бажаю добра усім нам.

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ — ПЕРЕДУМОВА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЖИТТЯ НАРОДУ

Україна займає територію площею 603,7 кв. кілометрів. Кількість населення на початок 1990 р. становила 51,8 млн. чоловік (що складає 17,9 проц. населення колишнього СРСР). Середній вік населення республіки — 36,6 років.

За весь час існування СРСР народи України відігравали одну з найпровідніших ролей в індустріалізації держави, в побудові промисловості, зруйнованої за часи другої світової війни і в мирні часи.

Сьогодні Україна займає перше місце в Європі по видобутку залізної руди, виробленню сталі, чавуну, мінеральних добрив, виробництву тракторів та цукру, друге місце по видобутку вугілля, третє місце по виробництву електроенергії, цементу, металорізальних верстатів.

Але ж впродовж останніх десятиріч економічна політика на Україні формувалася без урахування об'єктивних потреб та інтересів її народів, належної оцінки регіональних умов і екологічних можливостей окремих районів.

Займаючи 2,6 проц. території колишнього Союзу, Україна виробляє 17 — 17,5 проц. національного доходу та 24—24,5 проц. сільськогосподарської продукції.

Це свідчить про дуже велике (в 6—7 разів вище середньосоюзного) техногенне навантаження на природу, що стало головною причиною виключно складної екологічної ситуації в багатьох районах України. Наприклад, промисловими підприємствами у повітря кожний рік викидається більше 10 млн. тонн шкідливих речовин.

Така індустріальна спрямованість розвитку України склалася в результаті політики Центру, що ігнорував вимоги збалансованості її економіки. Розвиток галузей, які безпосередньо працюють на задоволення потреб населення, стримувався шляхом вилучення у них левової частки накопичень, перерозподілу їх в інтересах військово-промислового комплексу і важкої індустрії.

Частка галузей, що працюють на споживчий ринок, у загальному обсязі валової промислової продукції за останні десятиріччя не перевищувала 29 процентів. В розвинутих країнах цей показник досягає 50—60 процентів. Це і є однією з головних причин товарного дефіциту. Наприклад, по виробництву товарів народного споживання на душу населення Україна посідає дев'яте місце серед інших республік колишнього СРСР.

Напружено працюючи, народи України, як правило, не отримували усього того, що вони заробляли, ні прямо, ні посередньо.

Наприклад, посідаючи перше-третє місця в Союзі по виробництву сільськогосподарської продукції (зерно, цукор, м'ясо, олія, молоко), Україна за середньомісячною оплатою праці колгоспників займає лише 11 місце серед п'ятнадцяти республік. Аналогічне становище і в інших галузях народного господарства.

Протягом багатьох років колишнім Центром Україні виділялося не більше 13 проц. загальної суми капіталовкладень. Внаслідок цього зношеність основних виробничих фондів у чорній металургії, паливно-енергетичному та хімічному комплексах становить у середньому 50—60 процентів.

Забезпеченість житлом в розрахунку на одного мешканця в Україні в 3—5 разів гірша, ніж у таких державах як Фінляндія, Франція, США та інших. По цьому ж показнику Україна посідає сьоме місце серед республік колишнього Союзу.

Занедбаність соціальної сфери, напруженість економічного стану, навколишнього середовища мабуть і є головними причинами того, що в Україні тепер найнижчий серед республік рівень природного приросту населення і майже найвищий рівень його смертності,— наприклад, у два рази вищий, ніж у Вірменії. Якщо у Франції живуть у середньому 76 років, у ФРН та Фінляндії — 75 років, то на Україні лише 71 рік. При цьому за кількістю лікарів на 10000 жителів ми випереджаємо і Фінляндію, і Францію, і ФРН.

Не останню роль у скороченні тривалості життя відіграє якість і кількість харчування. За кількістю продуктів, що споживаються, ми значно відстаємо від розвинених країн. Так, у 1990 р. на Україні споживалось майже на 60 проц. м'яса та м'ясопродуктів менше, ніж у 1986—1987 рр. у Франції та ФРН. Якість продуктів взагалі не витримує співставлення. Що стосується споживання молока, молочних продуктів та яєць, то його можна вважати у цілому достатнім. Але треба врахувати, що структура нашого харчування значно одноманітніша у порівнянні з іншими країнами і дефіцит молока, молочних продуктів, яєць зумовлений у тому числі і тим, що ними замінюються інші продукти.

Маючи, хоча і дещо застарілий, але міцний виробничий потенціал, працьовитий народ, талановитих вчених та фахівців, діючи в умовах незалежності, Україна як високорозвинута країна має сприятливі умови для подолання економічного спаду і повні можливості для існування, як незалежна держава.

Питома вага України у загальному обсязі виробництва найважливіших видів промислової продукції колишнього Союзу становить по вугіллю — 24,3 проц., чавуну — 40,8 проц., сталі — 34,2 проц., електроенергії — 17,2 проц., залізної руди — 45,5 проц., цукру — 52,6 проц., м'ясу — 21,3 проц., маслу тваринному — 25,4 проц., олії — 33,2 процента. Великі потужності має машинобудівний комплекс, який випускає 96 проц. тепловозів, біля 50 проц. усіх вантажних вагонів, 35,8 проц. електродвигунів, 29,2 екскаваторів і таке інше.

Однак при цьому треба розуміти, що за десятиріччя існування СРСР економіка України, її підприємства настільки тісно зв'язані у єдиному економічному просторі з іншими республіками, що їх раптовий розрив неминуче може привести до хаосу в народному господарстві, зупинки підприємств та виробництв, масового безробіття, різкого зниження рівня життя.

Наприклад, підприємства України мають постійні господарські зв'язки з 33 тис. підприємствами інших республік.

Для забезпечення діяльності усіх підприємств і організацій України необхідно ввезти (крім імпорту) майже 25 млн. тонн вугілля (17,8 проц. від потреби), 52 млн. тонн нафти та газового конденсату (85,5 проц.), ділової деревини 9,5 млн. куб. м (46,8 проц.), біля 100 млрд. куб. м. природного газу (80 проц.), 205 тис. тонн бавовно-волокна (100 процентів) та інші ресурси.

В умовах зруйнованої системи централізованого розподілу матеріально-технічних ресурсів і, враховуючи те, що значна кількість промислової продукції комплектується деталями, вузлами та агрегатами, які надходять з інших республік, Україні вкрай необхідно підтримувати і поширювати двосторонні взаємовідносини з усіма суверенними республіками, а також з іншими країнами і, насамперед, з країнами Східної Європи, зв'язки з якими були штучно порвані Центром. Міжреспубліканськими угодами вже передбачені номенклатура і обсяги поставок найважливішої продукції. Такі угоди вже підписано з 7 республіками: Росією, Бєларуссю, Узбекистаном, Киргизстаном, Таджикистаном, Туркменистаном, Азербайджаном — основними постачальниками газу, нафти та продуктів нафтопереробки, лісоматеріалів, сировини для легкої промисловості та іншої продукції. Україна має намір самостійно залучати іноземні інвестиції, за допомогою яких будуть здійснюватись такі зміни структури народного господарства, які відповідали б інтересам її народу. Для одержання необхідних кредитів Україна останнім часом вела переговори з представниками урядів США, Німеччини, Франції, великого бізнесу Республіки Кореї, Італії, Швейцарії, Великобританії та інших.

Економічній незалежності України зараз загрожує насамперед монополізм і диктат виробника, тенденція неконтрольованого зростання цін в умовах величезного дефіциту матеріальних ресурсів. Однією з головних причин цього є проведення сусідніми державами — республіками колишнього СРСР — неузгодженої цінової політики.

Підвищення ними цін на сировину та матеріали, які постачаються Україні, призводить до неминучого зростання цін на продукцію наших підприємств, створює умови для спустошення споживчого ринку. Регулювати цей процес можна тільки шляхом колективної домовленості між суверенними державами, враховуючи загальні інтереси по стриманню темпів інфляції.

Україна створює власні бюджетну, податкову і кредитну системи, які б дали змогу регулювати та впливати на економічні процеси при ринкових відносинах. Однак у цій сфері економіки також не обійтись без додержання окремих загальних підходів до розміру податків або процентних ставок на кредити. Створення окремими державами більш пільгових умов у порівнянні з Україною призведе до перетоку інвестицій і підприємницького капіталу туди, де нижчі податки, а вища депозитна банківська ставка — до відтоку грошових коштів і, відповідно, зменшення кредитних ресурсів наших банків.

Всі ці питання передбачається вирішувати в межах двосторонніх угод про економічне співробітництво між державами.

Незалежна політика України як суверенної держави, перехід у її власність всього виробничого потенціалу, який раніше був підпорядкований Центру, переведення економіки на ринкові відносини створюють необхідні умови для виконання намічених Верховною Радою України та Урядом заходів по зміцненню економіки та підвищенню рівня життя народу.

Перехід України до незалежності створює умови для формування власних фінансових бюджетних ресурсів з урахуванням тієї частини, яка раніш вилучалась Союзом. Це перш за все податок з прибутку та надходження від зовнішньоекономічної діяльності.

В таких умовах, за прогнозними розрахунками, в 1992 році у порівнянні з поточним роком, доходи бюджету України зростуть в 1,4 раза. Це дасть змогу спрямувати значно більше коштів у наступному році на охорону здоров'я, культуру, освіту, фізичну культуру.

Парламентом і Урядом проводиться напружена робота по відродженню нормальної економіки, впровадженню заходів щодо розвитку ринкових відносин. Реалізація Програми Уряду України по стабілізації економіки і виходу її з кризового стану дозволила дещо стабілізувати у вересні—жовтні цього року роботу окремих галузей народного господарства і уповільнити темпи падіння обсягів виробництва продукції (за вісім місяців спад промислового виробництва становив 5,2 проц., за дев'ять місяців — 4,7 проц., а за десять місяців — 4,5 проц.).

Верховна Рада України схвалила розроблені Урядом Основні напрями економічної політики України в умовах незалежності, які визначають стратегію розвитку економіки України на найближчий період. Особливу увагу приділено найважливішим проблемам функціонування народного господарства, які потребують першочергового вирішення в умовах незалежності. Це — створення матеріальної бази економічної безпеки, прискорення переходу економіки до ринкових відносин, здійснення пріоритетних структурних змін в матеріальному виробництві і інвестиційній політиці, поліпшення умов життя і соціального захисту громадян, інтеграції економіки України в зовнішньоекономічні структури.

Діяльність по створенню державності сьогодні вже розгорнута повною мірою. Наприклад, замість КДБ, яке керувалося з Москви, створено Службу Національної безпеки, є своя Національна гвардія, формується правова база (на сьогодні прийнято більше 30 законодавчих актів), розробляється Конституція.

Політична незалежність держави необхідна для того, щоб створити умови для економічної незалежності. Мається на увазі верховенство національних законів, створення необхідних атрибутів державності, таких як: власні гроші, власна дипломатична служба, самостійні зовнішньоекономічні відносини з іншими країнами тощо.

Голосуючи за незалежність, народи України будуть голосувати за створення таких умов життя та праці, які відповідатимуть гідності людини.

Матеріал підготовлений групою спеціалістів під керівництвом В. П. Попова — першого заступника міністра економіки України.

Листопад 1991 року.

Примітка: Дані по зарубіжних країнах наведені за 1989 рік.

Експрес-новини

Президент США Буш прийняв у Білому домі групу американців українського походження. Мета зустрічі — обговорення майбутнього референдуму про незалежність України. Група закликала президента до визнання України після проведення референдуму.

Американська адміністрація розглядає питання про зміну статусу Генерального консульства США у Києві на місію Сполучених Штатів, а також про можливе призначення спеціального посланника в Києві, який безпосередньо представлятиме США в Україні, але не буде послом.

* * *

Прем'єр-міністр Великобританії Мейджор відбув до Рима та Бонна для переговорів, пов'язаних з нарадою на найвищому рівні керівників ЄЕС, яка відбудеться наступного місяця. На нараді в Нідерландах 9—10 грудня країни Співтовариства сподіваються завершити розробку договорів про валютно-політичний союз Європи. У Римі Мейджор проведе переговори з прем'єр-міністром Італії Андреотті, а в Бонні — з канцлером ФРН Колем. У недавньому інтерв'ю Коль висловив оптимізм щодо шансів на успіх наради в Нідерландах.

* * *

У столиці Венесуели Каракасі відкрилася зустріч на найвищому рівні «групи 15» (провідних країн, що розвиваються). Одна з головних тем — вихід з глибокої економічної кризи і боротьба проти протекціоністської економічної політики розвинутих країн.

РОБІТНИКИ І КАПІТАЛІСТИ, ЄДНАЙТЕСЯ!

Проблема підвищення продуктивності праці завжди була у центрі уваги американського бізнесу. Під цим варто розуміти не тільки технічне і технологічне удосконалення процесу виробництва шляхом запровадження нової техніки, але і пошук інших, найчастіше матеріальних стимулів більшої зацікавленості робітників і службовців компаній у підвищенні продуктивності праці.

Саме до таких методів можна віднести участь робітників у прибутках. Головна мета цієї форми організації праці, вірніше процесу перерозподілу його результатів, полягає в тому, щоб стимулювати добросовіснішу працю, зменшити прогули, зміцнити технологічну і трудову дисципліну, підвищити матеріальну зацікавленість робітників у ефективній діяльності компаній в цілому.

В різних фірмах ця система діє по-різному, але в ній можна вирізнити спільні риси.

За даними Фонду вивчення участі в прибутках, існують три види їх розподілу:

— Преміальний. Частка прибутку, виділена власниками компаній для розподілу між робітниками, виплачується в кінці року грошима чи акціями.

— Відстрочений. Гроші, належні робітникові, не видаються на руки, а вкладаються в облігації, акції чи нерухоме майно. Готівку можна одержати при звільненні з роботи чи виході на пенсію. Цим видом участі в прибутках охоплено близько 70 відсотків усіх тих, хто залучений у процес їх розподілу.

— Комбінований. У цьому випадку певна частина прибутку видається на руки, а частина надходить у фонд розвитку підприємства.

Сума виплат залежить від багатьох причин, в першу чергу від річного прибутку компанії. В середньому компанії виділяють до 10 відсотків прибутку для розподілу між своїми співробітниками. В грошовому вимірі на одну людину припадає від 2 до 5 тисяч доларів. Але цю суму одержують тільки ті, хто відпрацював на підприємстві певну кількість годин на рік, визначену завчасно.

Усе викладене вище можна віднести до переваг системи участі робітників у прибутках підприємства. Однак є тут проблеми і труднощі, які зустрічаються на шляху впровадження системи. Ось деякі з них:

— Система недостатньо ефективна в тому разі, коли охоплює не всіх службовців компанії. Добросовісна робота одних в цьому випадку наражається на байдужість інших.

— Невеликі суми, які відраховуються власниками для розподілу між робітниками, не надихали їх на якіснішу і ефективнішу працю.

— Великі відрахування на користь робітників знижували витрати на модернізацію виробництва, що мали негативні наслідки.

Суть проблеми навіть не в тому, що підприємець повинен добровільно погодитися поділитися своїми прибутками, а в тому, як цією системою керувати. Необхідно грамотно, зі знанням кон'юнктури ринку і його запитів, розподіляти кошти на такі цілі: виплата власникам акцій, відрахування частини прибутків робітникам, виділення коштів на розвиток підприємств. Крім того, необхідно переконати робітників не одержувати гроші щорічно, а якщо і одержувати, то тільки їх невелику частину, а основну — вкладати у розвиток підприємства. Потрібно також підготувати робітників до того, що суми, які вони одержують щорічно як прибуток, можуть не тільки збільшуватись, але і зменшуватись, і це не завжди буде зв'язане з тим, як вони працюють.

А як у них!

Ще одним напрямом пошуків підвищення ефективності виробництва є використання гнучкого робочого дня для робітників і службовців найрізноманітнішого профілю. Численні дослідження, проведені останнім часом, говорять про те, що така форма роботи є досить привабливою.

Ні на одному із підприємств, яке використовує нову систему організації праці, не помітно зниження ефективності виробництва і розладу дисципліни.

Як здійснюють у США роботу за гнучким графіком? Робиться це з урахуванням специфіки підприємства. Загалом це має такий вигляд. Початок і кінець робочого дня не фіксується. Але в середині робочого дня є кілька годин (наприклад, з 10.30 до15.30), впродовж яких службовець обов'язково повинен бути на робочому місці. Цієї схеми в основному дотримуються всі підприємства. Вона може тільки доповнюватись такими моментами. Протягом тижня чи місяця є декілька днів, коли всі працівники повинні бути на своїх місцях упродовж усього дня. На деяких підприємствах існують дні, коли всі працівники закінчують свій робочий день на годину-дві пізніше звичайного. На деяких раніше на цей же час починають.

Ще однією формою організації праці, яка стає все популярнішою, є робота вдома. У 1990 році в США так працювало майже 10,1 мільйона чоловік. В основному це ті, хто працює за допомогою персонального комп'ютера.

Але при глибшому аналізі проблеми було встановлено, що є декілька серйозніших причин, які стримують розвиток цієї форми організації праці. Перш за все — це необхідність для працюючого вдома придбання додаткового оснащення, включаючи і комп'ютер, оренду лінії зв'язку, купівлю апарату факсимільного зв'язку та інше. Всі ці практично всі витрати лягають на того, хто вирішує організувати свою роботу подібним чином.

Найефективніше вдома, за даними американських спеціалістів, працюють ті, хто почав свій власний бізнес. У цій фірмі майже завжди один чи два працівники. Вони спеціалізуються переважно на складанні комп'ютерних програм. Деякі з них вивчають ринок і можливості збуту ньому тієї чи іншої продукції, допомагають шукати торгових партнерів. У принципі, вони виконують ту ж роботу, що і деякі великі фірми, але роблять це за нижчими розцінками.

Сергій БАБИЧ.
Нью-Йорк.

У дипломатичних колах

Г. ЕВАНС: «ВІДБУВАЄТЬСЯ ЕВОЛЮЦІЯ МИСЛЕННЯ»

Як уже повідомлялося в нашій газеті, у Києві з офіційним візитом перебував міністр закордонних справ і зовнішньої торгівлі Австралії Г. Еванс. На прес-конференції в МЗС України високий гість розповів про свої враження і відповів на численні запитання журналістів.

«Це був чудовий візит»,— сказав Г. Еванс. Центральним його завданням, продовжив він, було дізнатись, яка ситуація в республіках, як функціонують структури влади, будується система відносин між колишніми членами СРСР. Світове співтовариство хвилюють питання, чи треба зберігати старі структури, чи підтримувати процес здобуття республіками незалежності, як вирішиться проблема боргів. Нині, за словами міністра, на Заході розглядається нова концепція так званої «парасолькової держави». Тобто, йдеться про союз республік, за якими залишається право приймати основні рішення при наявності політичного центру. «Не можна розглядати реформи як вододіл,— зауважив Г. Еванс.— Бо нині відбувається еволюція людського мислення».

Взагалі з відповідей представника австралійського уряду можна зробити висновок, що його країна ставиться досить обачливо до визнання нових суверенних держав на території колишнього Радянського Союзу. Поки що не передбачається укладення угод з окремими республіками. Питання розвитку двосторонніх відносин вирішуються з центром.

Але інтерес до республік зростає, про що, за словами міністра, свідчить сам його візит. Кроком для встановлення прямих зв'язків, напевне, стане відкриття консульства Австралії у Києві. Правда, на першому етапі воно виконуватиме суто представницькі функції через поки що існуючу неможливість фінансувати його роботу в повному обсязі із бюджету. Проте знову ж таки про справжнє визнання України не йдеться. В цьому плані Австралія дотримується міжнародних формальних критеріїв — визначеності території країни і наявності ефективного уряду,— ясність щодо яких дає можливість приймати відповідні політичні рішення. Правда, останній із них, за словами Г. Еванса, є дуже складним і розмитим. На території республік перебуває централізована армія. До чого можуть призвести її дії, свідчить досвід і Прибалтики, і Югославії. До того ж існує ще один додатковий критерій: наскільки рішення визнати країну допомагатиме чи заважатиме вирішенню існуючих проблем у регіоні. Отже, «ми не можемо діяти заздалегідь,— сказав міністр закордонних справ і зовнішньої торгівлі.— Не можемо підганяти наші судження під процеси, які ще не завершилися».

Олексій ЄВСІКОВ.

THE CHRISTIAN SCIENCE MONITOR

Наш прес-клуб

«Доля СРСР вирішуватиметься в Україні»

Доля Радянського Союзу вирішуватиметься в Україні: серед широких пшеничних ланів, у похмурих вугільних шахтах під землею і на широких проспектах її столиці.

1 грудня в другій за чисельністю населення і за достатком республіці після Росії відбудуться референдум про незалежність, а також вибори президента. Вони дадуть відповідь на запитання про те, чи залишиться якась надія, що на зміну нинішньому Радянському Союзу прийде політичний союз. Як відверто заявив... В'ячеслав Чорновіл, один з головних кандидатів на пост президента: «Без України ніякий союз неможливий».

Настрої на користь незалежності після провалу перевороту в Радянському Союзі... настільки міцні, що, на думку більшості спостерігачів, вибори неминуче проголосують за незалежність. Але що це буде означати, залежить значною мірою від результатів президентських виборів.

«Союз, яким ми його бачили раніше, не має майбутнього, — заявив Л. Кравчук у бесіді з невеликою групою американських кореспондентів перед від'їздом до Канади, США та ООН. Але, додав він, «я вважаю можливим створення союзу республік як міжреспубліканської структури... Мається на увазі згода республік як незалежних держав на створення так званого об'єднання — чи ради, чи співтовариства, чи співдружності».

Кравчук висловив заперечення проти конфедерації, яку підтримують Росія, Казахстан і кілька інших республік. «Ми підтримуємо ідею колективної безпеки, колективної оборони кордонів і колективного вирішення деяких економічних, екологічних, космічних та інших проблем». Решта, сказав він, маючи на увазі фінанси, кредити, податки, управління економікою тощо, — це суто українська справа.

«Крісчен сайєнс монітор» (США).

Погляд

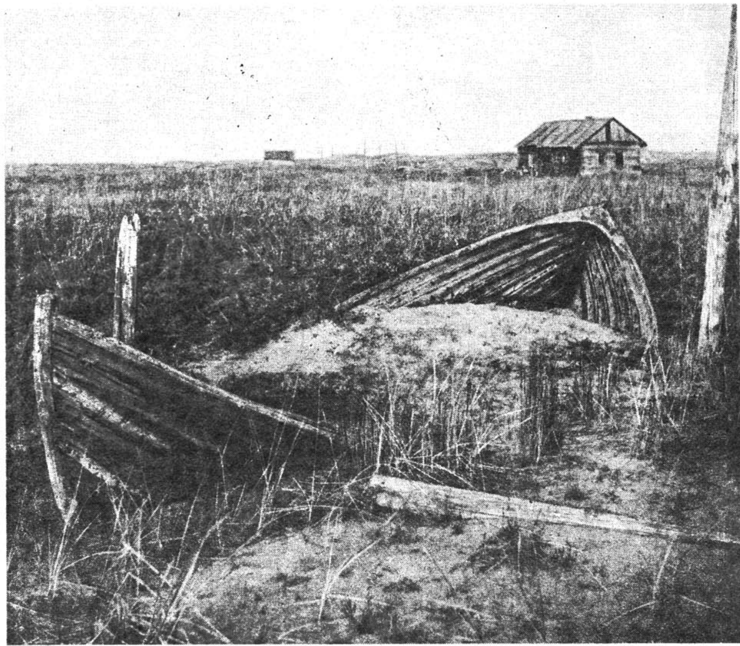

«ЧЕРГОВЕ ДИВО СВІТУ»

Мешканець Цюриха молодий м'ясник Краус вирішив потрапити до славнозвісної книги рекордів Гіннесса. Це «диво світу» він зробив із 40 телят і 25 свиней, які перетворилися на дивовижну сосиску завдовжки 1550 метрів.

Фото ТАРС.

ЗАЛИШИЛИСЬ ЛИШЕ СПОГАДИ...

Ще на початку століття на узбережжі Білого моря кипіло життя. Нескінченні ліси давали дорогоцінне хутро, гірські ріки — лосося, а тундра — оленів. Заможні і вільні помори, чиї предки з Новгородщини, колонізували цей край ще в XII столітті, гадали, що так буде завжди. Але помилились...

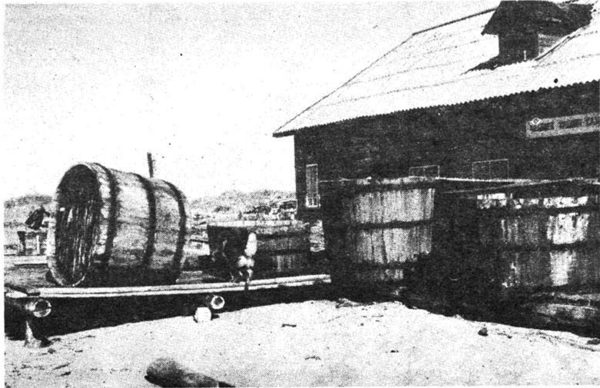
Вже не дуже й віриться, що тут був квітучий край. Лише мертві села, факторії, залишки церков нагадують про ті часи, коли прості селяни плавали за кордон, торгували. На власних невеличких ботах мореплавці допливали навіть до Англії, а в скандинавських портах бачити поморських купців не було чимось незвичайним. Поморські товари користувалися жвавим попитом. Дуже цінувались кольські аметисти, червона риба, найкращі в Європі річкові перлини, хутро, вироби з металу. Люди вивчали іноземні мови з дитинства. За свідченням сучасників, багато селян знало дві-три мови. Мандруючи і не знаючи утиску царського уряду, люди почували себе вільними. Вони вже встигли полюбити «кофій», будували двоповерхові дерев'яні зруби, кімнати яких обклеювали шпалерами. Стелю обов'язково білили, на стіни вішали картини місцевих та іноземних живописців. Ці люди знали ціну волі і могли жити тільки вільними. Після Жовтневої революції 1917 року, коли їх лишили волі, край став вимирати. Життя тут ще жевріє лише у спогадах старих.

Андрій КОТЛЯРЧУК.
Фото автора.

СОЛОНИЙ ПІТ СОЛОДКОЇ ВОЛІ

Оповідь фермера з монологом власкора

Про фермера Івана ГУСАРА з Тернопільщини в аграрних колах України говорять вже більше року. Одні відгукуються схвально, мовляв, це людина завтрашнього дня. Інші — цілком протилежної думки. То хто ж він насправді, цей загадковий фермер?

Чи не чергова це «агітка»? З цими думками і вирушив у Верещаки Лановецького району. За декілька кілометрів від села побачив шляховий покажчик — «Ферма «Айова». Складалося враження, що потрапив на невеличку тракторну бригаду передового колгоспу. Відтак з'явилося багато запитань: як одна людина може справлятися одночасно і з комбайном, і з вантажною машиною, і з зерноочисними агрегатами, скажімо, у жнива? І що не крок, то дедалі більше сумнівів: раніше партократи для показухи все звозили в один колгосп, а тепер демократи таким чином відстоюють свою «ідеологію»?

РОЗВІЯТИ цей згусток хмар у морозяний вечір було нікому. Хоч з вітром балакай. Добре хоч «вагончик» був не замкнений. Обігрівався, вже й усі телепрограми передивився. А господаря все не було. Тільки під ранок важким лантухом ввалився у кімнату.

— Морози рано вдарили. Так оце цілу ніч копали буряки... Якби не обламався комбайн, то й не виходили б із загінки, бо залишилося рядків вісім. Скільки праці вклали — і не зібрати... Грішно!

— Так самі все і осилюєте?

— Я не сам. Наймаю ще трьох механізаторів.

— Виходить, вони у вас наймитують?

— А що тут поганого? Запитайте, чи хоч один повернеться в колгосп. Нізащо, бо одержують у мене зарплату більшу, ніж професор чи донедавна секретар обкому партії. Крім цього, я загітував їх тримати вдома худобу, птицю. І для цього безплатно даю повністю корми, по машині хліба тощо. Так, вони наймитують! А в колгоспі не наймитували? Але в мене заробляють за рік більше, як у колгоспі за десять.

Цього не слід боятися. Адже не кожна людина може проявити свої інтелектуальні здібності, організаторський хист. Більше того, скажу найголовніше: фермер — це не отакий собі зачовганий сільський дядько, на зразок куркулів, а висококваліфікований спеціаліст-аграрник. Подивіться, 87 відсотків американських фермерів (ми ж бо так любимо сьогодні дивитися на Захід!) мають вищу сільськогосподарську освіту. Бо землю не тільки любити треба, її потрібно знати, розумітися в її болях, як лікарю в людських. Тільки це може забезпечити вагомі плоди.

— А як же з принципами соціальної справедливості?

— А хіба зрівнялівка — то справедливість? Соціальна справедливість якраз і полягає в тому, що кожний заслуговує того, чого він вартий, що він зумів зробити і заробити. Інша річ, якби мова йшла про пенсіонерів, дітей тощо. Тут держава повинна за них подбати — за рахунок податків з прибутків фермерів, кооператорів, державних організацій. Але ні в якому разі ледар, п'яниця не повинні мати стільки ж, як і той, що працює до сьомого поту. Кожний птах має свою висоту польоту. Моїх хлопців, наприклад, робота на фермі цілком влаштовує.

— Донедавна ви мали солідну посаду в облагропромраді, службовий автомобіль з водієм і квартиру в обласному центрі. І раптом все те поміняли на мозолі й повсякденне «видобування» солі зі своєї спини. Заради чого — бізнесу, великих грошей?

Співрозмовник усміхнувся.

— Ні, той, хто хоче мати великі гроші, сьогодні вдався в торгову комерцію. Я хоч і маю... скажемо так, великі гроші, але їх сьогодні й нема. Бо вкладаю в техніку, основні засоби виробництва, позичаю іншим організаціям. Одне слово, вони в обігу. Та суть не в грошах. Он фуфайка моя, наче в ропі настояна. Але я задоволений. Бо вільний. Я дію на свій розсуд і підкоряюся тільки закону. А чому став фермером? До цього почав схилятися після глибокого шоку, який переніс під час перебування у штаті Айова у США. Знайомлячись з їхньою організацією виробництва, я ніби дивився на себе збоку і бачив, як я рухався ногами вгору разом з усім іншим суспільством в інший бік, де думають не над тим, як з толком, з розумом прожити, а як найбільше намучитися. То був кінець 88-го року й початок економічних реформ, час надій, що ми зможемо перехопити ініціативу й не допустити економічного розвалу. І вже в наступному році з перших місяців приступив до техніко-економічного обгрунтування створення ферми. Бо поставив собі за мету: підняти планку виробничих відносин з нульової, скажемо так, позначки, на досить високий рівень.

— Минуло майже три роки. Чи можете сказати, що досягли мети?

— Судіть самі з побаченого. А ще додам: продуктивність праці на фермі вища від колгоспної разів у 10—15. Ще в перший рік своєї діяльності я повернув банку 90 тисяч кредитів, виконав повністю державне замовлення. А тепер подумую, щоб обзавестися ще одною фермою.

— Виходить, ви вже стали фермером-мільйонером?

— Можна сказати так: сьогодні мати мільйон — це не так вже й складно.

— Отже, мають рацію ті, що закликають до негайної фермеризації?

— У будь-якій справі кампанійщина небезпечна. Вона може угробити найкращу ідею. Навіть ті, хто сьогодні виступає за фермерство, мають про нього неповне уявлення. Відтак рухає ними ностальгія за невеличкими дідовими господарствами. А це вже, навіть щодо колгоспів, буде кроком назад. Досвід американців свідчить, що майбутнє за великими фермами, причому спеціалізованими. Та й у нас під такі ферми є відповідна техніка, створено необхідні технології. Однак слід мати на увазі, що одного бажання створити ферму не досить. Найперше — потрібні глибокі сільськогосподарські знання, вивірені розрахунки і, зрештою, немаловажно мати й комерційний хист. Отже, хай фермерство краще повільніше розвивається, але щоб воно не дискредитувало себе в зародку, як свого часу оренда.

— Виходить, ви не схвалюєте ідеї рівномірного розподілу, цебто роздержавлення землі?

— Звичайно, ні. То була б чергова дурниця. Подивіться: рівень культури й агротехніки у сільських дворах України в декілька разів нижчий від колгоспного виробництва. Чому? По-перше, для малих земельних ділянок у нас нема відповідної техніки, по-друге, не кожен вкладає душу в землю, а лайдакує. Бо якщо на городі не виросте, то він в колгоспі вкраде. Отака людина не зможе вже добросовісно працювати біля землі. Як кажуть англійці, очі в неї зиритимуть у чужий город. Зрештою, і статистика свідчить, що основна маса фермерських господарств, які перебувають на дотації держави, — це малі ферми. Тож якщо ми підемо шляхом створення малих ферм, то роздягнемо і роззуємо й так убогу нашу державу. Кому ж буде вигідно?

— А чому б вам не поділитися досвідом організації праці й виробництва своєї ферми?

— У пресі — не хочу. Людям і так набридла балаканина. А деяких депутатів більше хвилюють політичні амбіції, аніж проблеми і шлях реального поступу вперед. Придивіться уважно і ви знайдете масу прикладів, коли в районах, очолюваних народними депутатами України, справи значно гірші, ніж у сусіда — не депутата.

— Іване Васильовичу, а чи хотіли б ви, щоб завтра в Україні було багато ферм?

— Однозначно не відповісти. Скажімо, як громадянин України, звичайно, за те, щоб було багато фермерів. А як фермер — ні. Тому що із знеособленим власником, що от-от розвалиться, мені конкурувати легше, ніж із справжніми господарями. І доки існуватимуть колгоспи, я впевнений, що не прогорю.

— І на завершення таке запитання: якщо фермерські господарства з набагато вищою організацією праці витіснять колгоспи з їхньою армією управлінців, то з'являться ж безробітні.

— Так, це станеться неодмінно! Але державі вигідніше буде платити допомогу в зв'язку з безробіттям, ніж утримувати збиткові господарства. З другого боку, резерв вільної праці прискорюватиме й кваліфікацію працюючих, і їхню продуктивність. Не потрібно тоді буде ні лозунгів, ні постанов, ні звернень уряду. Держава триматиме тільки одну віжку — податкову політику. Цього з неї буде досить.

Здавалося, мій співрозмовник ось-ось задрімає. Та тільки я вимкнув диктофона, як він ожив. Бачили б ви, як у нього заблищали очі, коли розповідав про день завтрашній своєї ферми, про сьогоднішні справи. А вони в нього, скажу, не розкриваючи комерційної таємниці, прекрасні. Здивував мене й географією ділових відносин, ерудицією, глибиною вивчення фермерської справи в різних країнах, економністю у всьому. До сірничка. І «наймитам» своїм дозволяє випити тільки в день обжинок. І вони тримаються, чим дивують усе село. Мені в один голос хвалили хазяїна.

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Млин агроновин

СЛОВО ЇХНЄ, ЦЕГЛА — НАША

Не кожна, навіть пащекувата бабця села Телепиного вимовить оте хитромудре слівце «консорціум», зате охоче розкаже, що і де «воно» робить. Ще й додасть, що не бачити б нікому нової цегельні, як своїх вух, якби не кмітливість їхнього голови колгоспу.

І це чистісінька правда. Іван Богун, телепинський голова колгоспу, надзвичайно підприємлива людина. Позаторік він прославився тим, що витягнув з дна річки затонулий у війну канадський танк й одержав за це з-за океану м'ясопереробний цех. Рік тому підбив сусідів-промисловців об'єднатися у консорціум. До пропозиції пристали заможні підприємства з Кам'янки: машинобудівний, цукровий, спиртовий заводи, управління електромереж і місцевий банк. Незабаром пуск цегельного заводу, а в голові «танкіста», так жартома називають тепер Богуна в районі, визрівають нові ідеї...

БОРОВИЦЯ ПЛЮС АВСТРІЯ — ДРУЖБА!

У славному Чигирині зареєстровано «БАД» — спільне українсько-австрійське сільськогосподарське підприємство. Зарубіжні партнери з притаманною їм діловитістю відразу взялися виконувати свої зобов'язання. У колгосп «Дружба» села Боровиці надійшла технологія вирощування зернових, сівалки й обприскувачі, біохомічні препарати захисту рослин. Делегація боровичан побувала на «оглядинах» в австрійських фермерів. «Не проти породичатися й ближче» — такою була їхня спільна думка по приїзді.

НА ЗДАЧУ — «ПІВНИКИ»

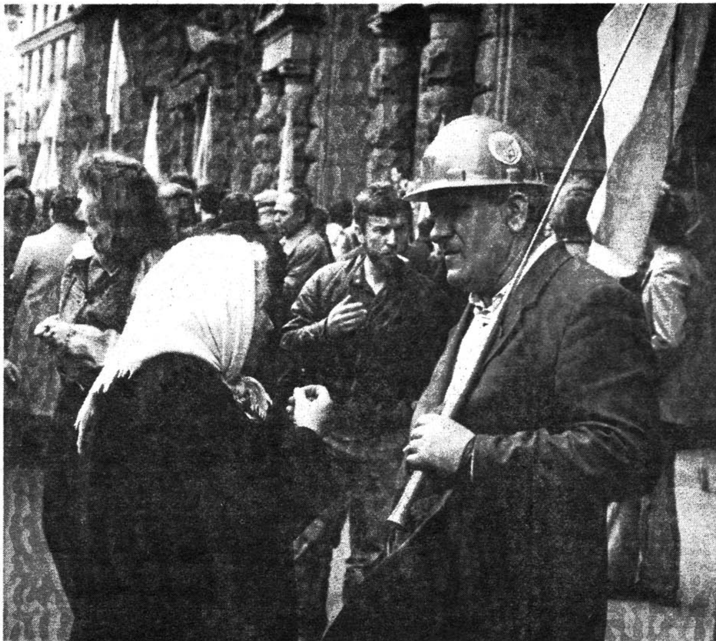
Перші кілограми нової продукції — хрустких, смачних чипсів надійшли в продаж до фірмового магазину Шполянського заводу продтоварів. І не тільки улюблені дитячі ласощі продають у «Стимулі». Тут торгують свіжою вареною і копченою ковбасою, сосисками — завод має своє відгодівельне господарство. Є в продажу олія, оцет, джеми, соки, халва, щербет, лукум, усіляке печиво. Розширювати асортимент дозволяє постійний обмін продукцією між десятьма заводами продтоварів, які працюють в області. До речі, кожен з них має власну фірмову крамницю, в яких замість дефіцитних дрібних монет на здачу дають фірмові карамельні «півники».

ДИВА НЕ СТАНЕТЬСЯ

Як повідомив на корпункт начальник обласного об'єднання хлібопродуктів Г. Наконешний, із 150 тисяч тонн держзамовлення на кукурудзу продано менше половини — 70 тисяч. З 38 тисяч тонн круп'яних — лише 22. «Звичайно, — сказав Григорій Петрович, — продаж збіжжя триває. Щодня, наприклад, на хлібоприймальні пункти надходить приблизно дві тисячі тонн кукурудзи, 200 тонн проса, гречки, інших круп'яних. Але дива, на жаль, не станеться. Сподівання на те, що область за рахунок пізніх зернових відчутно «підтягне» держзамовлення по хлібу, виявилися занадто оптимістичними».

Лідія ТИТАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Черкаська область.

ЗНЕДОЛЕНИМ — РУКУ ДОПОМОГИ

Міжнародний червонохресний рух ось вже 128 років несе людству добро і милосердя. Про принципи, історію і сьогодення республіканської організації розповідає голова президії Українського Червоного Хреста, народний депутат СРСР Іван УСІЧЕНКО.

— Представники Червоного Хреста і Червоного Півмісяця одними з перших приходять на допомогу потерпілим як у буденній ситуації, так і в екстремальних умовах — під час збройних конфліктів, аварій, катастроф, стихійного лиха. Товариство Червоного Хреста як самостійна, позаурядова та позапартійна організація не робить ніяких відмінностей за національними, расовими, класовими ознаками, релігійними та політичними переконаннями. Отже, вся діяльність товариства грунтується на принципах гуманності, неупередженості, нейтральності, незалежності, добровільності, єдності та універсальності.

— Однак, ніде правди діти, певний час Червоний Хрест діяв досить пасивно. Та й гуманітарні акції його мали епізодичний характер.

— Упродовж багатьох років вважалося, що в нас немає ні бідних, ні знедолених, ні інвалідів, а стихійні лиха просто обминають нашу державу. Між тим тільки на Україні ми маємо справу з двома мільйонами самотніх пенсіонерів, 200 тисяч з яких уже не можуть обійтися без сторонньої допомоги. І щороку кількість таких людей збільшується.

А хіба можна обминути увагою солдатських вдів, інвалідів Великої Вітчизняної війни та скалічених воїнів-інтернаціоналістів. А 147 тисяч інвалідів з дитинства та 70 тисяч дітей-сиріт? А тут ще спіткала нас страшна за своїми масштабами й наслідками чорнобильська катастрофа.

— У чому ж ви вбачаєте вихід з цього скрутного становища?

— По-перше, у загальному потепленні, у цивілізованих взаємовідносинах між людьми, яке відбуватиметься в міру розв'язання гострих соціально-економічних проблем. По-друге, людина має бути надійно захищена з боку держави, а не залежати від чиєїсь доброї чи злої волі. Тільки тоді ми всі будемо врятовані, коли законодавець чітко визначить правовий статус людини від народження до смерті, запише в законі, на що можуть розраховувати біженці й безробітні.

— Чи може населення України розраховувати на гуманітарну допомогу з-за кордону? До речі, якщо не помиляюсь, торік тільки по лінії Червоного Хреста вона становила понад 2,5 тисячі тонн вантажів?

— Маємо попередню домовленість і на цей рік. Зокрема, комісія Європейського Співтовариства планує направити до республіки продукти дитячого харчування, сухе молоко та м'ясні консерви. Виконання ж цієї гуманної акції покладено на Червоний Хрест Німеччини та України.

— Деякі старі люди й досі добре пам'ятають, як ще у 1918 році Червоний Хрест України започаткував свої перші, але досить масштабні гуманні акції.

— Навіть сьогодні важко передати в абсолютних цифрах усе, що зробив Червоний Хрест України, надавши допомогу в боротьбі з голодом та масовими захворюваннями у республіці в 20-х роках.

Наприклад, на початку 30-х років на кошти та за ініціативою Товариства Червоного Хреста республіки на Україні було створено 119 медичних, 206 профілактичних та дитячих закладів, 36 здравниць. Відкрито 300 фельдшерсько - акушерських пунктів, 400 аптек та магазинів санітарії, збудовано 800 лазень та громадських пралень, десятки їдалень. Я вже не кажу про санітарну ескадрилью, створену при республіканському комітеті товариства.

Мали ми колись і свою валюту, і свій часопис. Бо товариство здійснювало в широких масштабах міжнародну діяльність, маючи свої представництва в Англії, Німеччині, Франції, Сполучених Штатах Америки та Японії.

Однак постановою Ради Народних Комісарів СРСР від 3 грудня 1938 року (№ 1283) виробничо-господарська діяльність товариства була припинена і все майно його установ та підприємств, як у країні, так і за кордоном безкоштовно вилучено та передано в систему військової та цивільної охорони здоров'я.

— А як окреслюються найближчі завдання товариства?

— Ідеться не тільки про вдосконалення медико-соціальної та гуманітарної діяльності з боку організацій товариства, а й про необхідність, образно кажучи, пробудити громадську думку щодо постійної уваги у цей скрутний час до тих, хто часто стоїть уже на останній межі свого життя.

Як не прикро це усвідомлювати, але здає свої позиції й служба донорства. Тільки у 1990 році в порівнянні із 1986-им кількість донорів на Україні зменшилась на 860 тисяч. А це у свою чергу призвело до скорочення обсягу заготовленої крові на 190 тисяч літрів. Але ж за цією сумною статистикою ще й трагедія хворих людей. Саме тому будемо вимагати якнайшвидше прийняти республіканський закон про донорство.

Доки медико-соціальна допомога непрацездатним, немічним, безпорадним та знедоленим, самотнім, престарілим громадянам буде розпорошена по різних відомствах, доти всіляких казусів тут не минути. Настав час усю турботу зосередити під егідою депутатських комісій, Рад народних депутатів та Червоного Хреста. Бо що не кажіть, а за Червоним Хрестом і досвід, і кадри, і більш як столітня школа милосердя.

Інтерв'ю провів Олександр ЗАГРАНИЧНИЙ.

Про що говорять

Дріб'язковий путч можливий

Тривожні події то тут, то там нагадують про серпневий путч. В Україні теж можуть знайтися сили, що захочуть повернути втрачене. Своєю думкою з цього приводу ділиться екс-прем'єр-міністр Литви Казимера-Дануте Прунскене.

— На семінарі у Вільнюсі, що відбувся у жовтні, ви сказали у своєму виступі, що вважаєте реакційні структури повністю зруйнованими і не здатними на новий путч...

— Так, на мою думку, вони перебувають тепер у процесі такого стрімкого руйнування, що вже не здатні на це. Якщо і можливий якийсь путч, то лише дріб'язковий, хронічний, у вигляді якихось політичних маніпуляцій або ж бойкотування рішень нової демократичної влади. Але відкрито піти на новий путч — у Литві принаймні на це вони вже не здатні.

— А якщо спробують епіцентр путчу перемістити в інші регіони, скажімо, в Україну? Один з депутатів Верховної Ради України нещодавно на сесії попереджав, що, за його даними, саме в Україні старі компартійні структури готуються до реваншу...

— Регіонально вони також не здатні здійснити якісь свої витівки, адже переміщення епіцентру впливу демократичних перетворень на армію є найліпшим гарантом того, що будь-які регіональні путчі можуть бути зупинені. Це може лунати оптимістично, але такою є моя думка.

Записав Костянтин СЕМЕНКО, кореспондент Укрінформбюро.

Фото М. КОЗЛОВСЬКОГО.

З пошти

Референдуму — підтримку

До редакції продовжують надходити звернення громадських об'єднань у зв'язку з проведенням 1 грудня нинішнього року референдуму з приводу державної незалежності України.

Президія ЦК профспілки працівників хімічних галузей промисловості України закликає профспілкові організації галузі, всіх жителів України виявити в цей вирішальний для нас час громадянську зрілість, мужність у досягненні одвічної мрії нашого народу.

«В Україні, як залежній державі, не може бути нормального, цивілізованого життя для нас і наших нащадків»,— говориться у зверненні Українського товариства охорони пам'яток історії та культури.

Підтримку референдумові в день його проведення обіцяє у своєму зверненні республіканська асоціація «За відродження і розвиток української національної культури».

У відповідь — спілку

Ми, мешканці Макіївки, безпартійні і представники різних партій, віруючі різних конфесій і невіруючі громадяни України, засуджуємо діяльність так званого «Інтерруху Донбасу», організацію, яка посягає на державний і територіальний суверенітет України.

Ми створили спілку «Народно-демократичний Донбас» з тим, щоб пропагувати ідею незалежності і соборності України на східних теренах.

Закликаємо всі демократичні сили України об'єднати свої зусилля для великої мети — зорганізуватися 1 грудня, щоб відповісти «так».

Ігор РИБАЛКА, Наталка БИРЮКОВА, (всього 7 підписів).

Донецька область.

Листівки не сподобались?

На активістку УРП Лесю Горбатюк, яка у місті Ружині Житомирської області розклеювала листівки за кандидата в Президенти України Левка Лук'яненка, двома ветеранами війни Замощиком і Бельдясвим було вчинено напад. Горбатюк, бачачи, що обидва сивочолі хулігани напідпитку, спробувала відійти від них, але вони кинулися за нею, догнали і відібрали сумку з листівками. Після цього ветерани прилюдно спалили листівки. Міліціонери Чернявський та Станкевич, яких викликала Горбатюк, явно не бажали брати свідчення очевидців. Горбатюк подала до прокуратури району заяву про цей напад. Того ж вечора невідомий жіночий голос по телефону погрожував «бандерівці», що цієї ночі «прийдуть її вішати».

УРП-інформ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО НАЦІОНАЛЬНУ ГВАРДІЮ УКРАЇНИ

Національна гвардія України (Національна гвардія)* є державний озброєний орган, створений на базі внутрішніх військ, покликаний захищати суверенітет України, її територіальну цілісність, а також життя та особисту гідність громадян, їх конституційні права і свободи від злочинних посягань та інших антигромадських дій.

Національна гвардія у своїй діяльності керується Конституцією України, цим Законом, указами Президента України та іншими актами законодавства України. Діяльність Національної гвардії будується на принципах законності і гуманізму та поваги до особи, її прав і свобод.

Стаття 1. Основними завданнями Національної гвардії є:

захист конституційного ладу України, цілісності її території від спроб змінити їх насильницькими засобами;

участь у підтриманні режиму надзвичайного стану в порядку, передбаченому законодавством України;

участь у ліквідації наслідків аварій, катастроф та стихійного лиха;

формування в особливий період частин для охорони і оборони найбільш важливих державних об'єктів;

надання допомоги прикордонним військам у затриманні порушників державного кордону України силами частин, дислокованих у прикордонних районах;

участь у бойових діях по відбиттю нападу ззовні та захисту безпеки України;

охорона посольств України в іноземних державах;

участь у церемоніях, зустрічах та проводах офіційних представників іноземних держав, державних святах і торжествах.

Використання Національної гвардії для виконання завдань, не передбачених цим Законом, не допускається.

Стаття 2. Національна гвардія будується на засадах централізованого керівництва, єдиноначальності, поєднання принципів добровільності та загального військового обов'язку при комплектуванні.

Стаття 3. Національна гвардія з урахуванням її службового призначення організаційно складається із з'єднань, військових частин, підрозділів, установ, військових навчальних закладів та учбових частин.

Організаційна структура, штатна чисельність та дислокація частин і підрозділів Національної гвардії визначаються Президентом України за поданням командуючого Національною гвардією.

Фінансове, військове та матеріально-технічне забезпечення діяльності Національної гвардії здійснюється Кабінетом міністрів України.

Стаття 4. Національна гвардія при виконанні покладених на неї завдань має право затримувати громадян, перевіряти у них документи, застосовувати заходи фізичного впливу, вогнепальну зброю, спеціальні засоби, бойову техніку і зброю та вживати інших заходів впливу.

Порядок застосування цих заходів визначається Положенням про права і обов'язки особового складу Національної гвардії України, затвердженим Верховною Радою України, а також військовими статутами, іншими актами законодавства.

Стаття 5. Для виконання завдань, передбачених цим Законом, Національна гвардія забезпечується необхідними спеціальними засобами, бойовою і спеціальною технікою.

Особовий склад Національної гвардії забезпечується зброєю та засобами захисту.

Стаття 6. На службу в Національну гвардію приймаються громадяни України незалежно від національності та віросповідання.

Комплектування національної гвардії здійснюється за контрактом. У перехідний період комплектування здійснюється як за контрактом, так і за призовом. Контракт укладається строком на 3 роки і може бути продовжений на новий строк.

Строк служби в Національній гвардії за призовом не може перевищувати строків служби у Збройних Силах України, прирівнюється до неї.

Діяльність будь-яких політичних партій і рухів у гвардії забороняється. На період служби в Національній гвардії членство військовослужбовців у будь-якій політичній партії або організації чи русі не допускається.

Стаття 7. Усі військовослужбовці гвардії приймають Військову присягу, текст якої затверджується Верховною Радою України. Офіцери і прапорщики також дають клятву додержувати кодексу честі.

Стаття 8. Особовий склад Національної гвардії користується всіма політичними, соціально-економічними і особистими правами і свободами, передбаченими Конституцією України, іншими законами України, за винятками, встановленими цим Законом.

Стаття 9. Військовослужбовці Національної гвардії при виконанні службових обов'язків **перебувають під захистом держави. Ніхто не вправі втручатися в їх службову діяльність, за винятком** органів і посадових осіб, уповноважених на це Законом.

Законні вимоги військовослужбовців Національної гвардії при виконанні ними службових обов'язків є обов'язковими для виконання громадянами та посадовими особами на всій території України.

Невиконання законних вимог військовослужбовців Національної гвардії, образа, непокора, загроза або посягання на їх життя і здоров'я, а також інші дії, які перешкоджають виконанню покладених на них обов'язків, тягнуть за собою відповідальність, встановлену Законом.

Стаття 10. Держава гарантує соціальні і правові гарантії військовослужбовцям Національної гвардії та членам їх сімей відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців, які проходять службу на території України, та членів їх сімей».

Стаття 11. Національна гвардія підпорядковується Верховній Раді України.

Безпосереднє керівництво Національною гвардією здійснює командуючий, який призначається Верховною Радою України за поданням Президента України строком на 5 років. Одна і та ж особа не може бути командуючим Національною гвардією більше двох строків підряд.

Заступники командуючого Національною гвардією призначаються на посади Президентом України за поданням командуючого.

Стаття 12. У Національній гвардії створюються Військова рада, персональний склад якої затверджується Президентом України за поданням командуючого, та Головне управління командуючого Національною гвардією.

Діяльність Військової ради та Головного управління командуючого Національною гвардією здійснюється згідно з Положеннями про них, які затверджуються Президентом України.

Стаття 13. В Національній гвардії України використовується державна мова відповідно до чинного законодавства.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
4 листопада 1991 року.

*) Далі — «Національна гвардія».

Постанова Верховної Ради України

Про порядок введення в дію Закону України «Про Національну гвардію України»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про Національну гвардію України» з моменту його прийняття.

2. Комісії Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки разом з Кабінетом міністрів України до 1 січня 1992 року підготувати проект Положення про права і обов'язки особового складу Національної гвардії України і внести його на розгляд Верховної Ради України.

3. Доручити Кабінету міністрів України:

розробити до 15 грудня 1991 року проект Закону України про внутрішню і конвойну охорону і внести його на розгляд Верховної Ради України;

утворити в структурах державного управління підрозділи по матеріально-технічному забезпеченню діяльності Національної гвардії України;

вирішити до 1 січня 1992 року питання про порядок фінансування та автономного матеріально-технічного і військового забезпечення Національної гвардії України. До вирішення цього питання матеріально-технічне і військове забезпечення покласти на Південно-Західне окружне управління матеріально-технічного та військового постачання.

4. Кабінету міністрів України, Комісії Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки про хід виконання цієї постанови проінформувати Верховну Раду України у лютому 1992 року.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ, 4 листопада 1991 року

Постанова Верховної Ради України

Про порядок комплектування, військового, матеріально-технічного і фінансового забезпечення Національної гвардії України

Верховна Рада України **постановляє:**

Затвердити Положення про порядок комплектування, військового, матеріально-технічного і фінансового забезпечення Національної гвардії України (додається).

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ
4 листопада 1991 року.

Це Положення відповідно до Закону України «Про Національну гвардію України» визначає порядок комплектування, військового, матеріально-технічного і фінансового забезпечення з'єднань, військових частин, військових закладів Національної гвардії України*).

ПОЛОЖЕННЯ

Розділ І.

КОМПЛЕКТУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ

1. Комплектування Національної гвардії здійснюється за контрактом, що укладається особою, яка виявила бажання проходити службу в Національній гвардії, з однієї сторони, та відповідним командиром (начальником), який має право призначати на посаду, з іншої сторони, після проходження призовної комісії по набору до Національної гвардії.

Контракт укладається строком на три роки і може бути продовжений на новий строк.

Форма контракту затверджується командуючим Національною гвардією.

У перехідний період комплектування Національної гвардії солдатським складом провадиться за призовом на основі загального військового обов'язку.

Комплектування вакантних офіцерських посад і посад прапорщиків здійснюється на конкурсній основі у порядку, який встановлюється командуванням Національної гвардії.

2. Особовий склад Національної гвардії комплектується громадянами України, як правило, чоловічої статі віком від 18 до 27 років для солдатського і сержантського складу та до 30 років включно — для прапорщиків і молодшого офіцерського складу.

Особи, яких приймають на службу до Національної гвардії, повинні мати закінчену середню освіту, бути розвинені фізично, зір 1,0 на кожне око без коригування і нормальне кольоросприйняття, не мати виражених дефектів мови, обличчя, кистів рук, шиї і татуювання на відкритих ділянках тіла, мати зріст не менше 175 сантиметрів. Для танкових і підрозділів обслуговування обмеження в рості не встановлюються. Відбір допризовників провадиться з резервом не менше 20 відсотків на випадок відсіву.

*Надалі — Національна гвардія.

законодавством України про працю.

Цивільні особи приймають «Клятвене зобов'язання службовця Національної гвардії», текст якого затверджується командуючим Національною гвардією.

4. Відбір до Національної гвардії здійснюють призовні комісії при військових комісаріатах з участю представників Національної гвардії.

Уповноваженим представникам Національної гвардії надається право заздалегідь (до початку призову) вивчати і відбирати кандидатів для служби у Національній гвардії.

5. Кількість громадян, які підлягають призову в Національну гвардію, встановлюється Кабінетом міністрів України за заявкою командуючого Національною гвардією.

6. Відповідальність за стан і якість укомплектованості, організацію професійно-психологічного відбору для служби в Національній гвардії, розподіл молодого поповнення по з'єднаннях і частинах, своєчасне і організоване звільнення військовослужбовців строкової служби, які відслужили встановлені строки дійсної військової служби, покладається на командуючого Національною гвардією.

7. Порядок переведення військовослужбовців із Збройних Сил України у Національну гвардію і навпаки визначається міністром оборони України разом з командуючим Національною гвардією.

Проходження військовослужбовцями служби в Національній гвардії прирівнюється до проходження служби у Збройних Силах України.

8. Кожне військове з'єднання та частина має свій прапор. Нумерація з'єднань і частин встановлюється наказом командуючого Національною гвардією.

9. Особам, які перебувають на службі в Національній гвардії, присвоюються військові звання:

солдатський склад
солдат гвардії;
старший солдат гвардії;

сержантс
молодши
сержант
старший
старшина
склад пр
прапорщ
старший
дії;
молодши
склад
молодши
дії;
лейтенан
старший
старший
капітан
майор г
підполко
вищий о
полковн
генерал-
генрал-л
10. Війс
ковника
гвардії пр
дентом У
церські зв
ся нака
Національ
Присвоє
звань скла
звання с

Окремі посади, перелік яких визначається командуючим Національною гвардією, можуть заміщатися особами жіночої статі.

3. Для забезпечення діяльності допоміжних служб Національної гвардії приймаються цивільні особи в порядку, який встановлюється

проводить
з'єднань,
кого скла
частин
11. Гр
військові
датів, мол
та прирів
можуть б
ськовому
пінь за
званням
дійця. По
вому зв
пінь, а т
військово
дяться т
садовими
відно до
мають пр
ня.
12.
проходят
нення ни
солдат
шини, з
років;
військо
ки, які
датів, с
також пр
ків;
прапор
45 років;
молодш
ків;
старш
ків.
Вищі
вому зв
50 років
нерал-ле
ків.
13. Пе
жби в
ленні вс
а) для
і старш
строкову
за при
осіб з в
рік);
за ко
після тр
ки у
строково
вом.
При
ванні ко
військов
випадків
жби чер
ними
засудже
служби
строков
з утрим
служби
ці в пос
ськовосл
дять сл

НУ
НИ

...ться. На пе... Національній ... військово... ...дь який полі... ...о організації ...скається. ... військово... ... приймають ...у, текст якої ... Верховною ... Офіцери і ...кон дають ...вати кодексу

...бовий склад ...рдії корис... політичними, ...ічними і осо... ...і свобода... ...ми Консти... ... іншими за... ...за винят... ...ими цим За...

...військовослуж... ...ьної гвардії ... службових ...бувають під ...ва. Ніхто не ...ся в їх служ... ...за винятком ...адових осіб, ...на це Зако...

...ти військово... Національної ...конанні ними ...'язків є обо... ... виконання ...а посадовими ...й території

... законних ви... ...ужбовців На... ...дії, образа, ...за або органи ...я і здоров'я, ...дії, які пере... ...конанню по... ... обов'язків, ...ою відпові... ...овлену За...

Держава га... ...ні і правові ...ськовослужбов... ...ної гвардії та ...й відповідно ...аїни «Про со... ...авовий захист ...овців, які про... ...на території ...ів їх сімей». Національна ...орядковується ... України.

... керівництво ... гвардією здій... ...чий, який при... ...овною Радою ...анням Прези... ... строком на 5 ...та ж особа не ...андуючим На... ...рдією більше ...ряд.

... командуючого ... гвардією при... ... посади Пре... ...їни за подан... ...ого.

У Національ... ...рюються Вій... ... персональний ...атверджується ... України за по... ...ючого, та Го... ...ня командую... ...ною гвардією. ... Військової ра... ...о управління ... Національною ...снюються згід... ...ми про них, ...ються Прези...

В Національ... ...раїни викорис... ...авна мова від... ...ного законо...

...рховної Ради
України
... КРАВЧУК.

... 1991 року.

Постанова Верховної Ради України

Про порядок комплектування, військового, матеріально-технічного і фінансового забезпечення Національної гвардії України

Верховна Рада України **постановляє:**

Затвердити Положення про порядок комплектування, військового, матеріально-технічного і фінансового забезпечення Національної гвардії України (додається).

**Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК.**

м. Київ
4 листопада 1991 року.

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок комплектування, військо... і фінансового забезпечення Націо...

Це Положення відповідно до Закону України «Про Національну гвардію України» визначає порядок комплектування, військового, матеріально-технічного і фінансового забезпечення з'єднань, військових частин, військових закладів Національної гвардії України*).

Розділ I.
КОМПЛЕКТУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ

1. Комплектування Національної гвардії здійснюється за контрактом, що укладається особою, яка виявила бажання проходити службу в Національній гвардії, з однієї сторони, та відповідним командиром (начальником), який має право призначати на посаду, з іншої сторони, після проходження призовної комісії по набору до Національної гвардії.

Контракт укладається строком на три роки і може бути продовжений на новий строк.

Форма контракту затверджується командуючим Національною гвардією.

У перехідний період комплектування Національної гвардії солдатським складом провадиться за призовом на основі загального військового обов'язку.

Комплектування вакантних офіцерських посад і посад прапорщиків здійснюється на конкурсній основі у порядку, який встановлюється командуванням Національної гвардії.

2. Особовий склад Національної гвардії комплектується громадянами України, як правило, чоловічої статі віком від 18 до 27 років для солдатського і сержантського складу та до 30 років включно — для прапорщиків і молодшого офіцерського складу.

Особи, яких приймають на службу до Національної гвардії, повинні мати закінчену середню освіту, бути розвинені фізично, зір 1,0 на кожне око без коригування і нормальне кольоросприйняття, не мати виражених дефектів мови, обличчя, кистів рук, шкіри і татуювання на відкритих ділянках тіла, мати зріст не менше 175 сантиметрів. Для танкових і підрозділів обслуговування обмеження в рості не встановлюються. Відбір допризовників провадиться з резервом не менше 20 відсотків на випадок відсіву.

Окремі посади, перелік яких визначається командуючим Національною гвардією, можуть заміщатися особами жіночої статі.

3. Для забезпечення діяльності допоміжних служб Національної гвардії приймаються цивільні особи в порядку, який встановлюється законодавством України про працю.

Цивільні особи приймають «Клятвене зобов'язання службовця Національної гвардії», текст якого затверджується командуючим Національною гвардією.

4. Відбір до Національної гвардії здійснюють призовні комісії при військових комісаріатах з участю представників Національної гвардії.

Уповноваженим представникам Національної гвардії надається право заздалегідь (до початку призову) вивчати і відбирати кандидатів для служби у Національній гвардії.

5. Кількість громадян, які підлягають призову в Національну гвардію, встановлюється Кабінетом міністрів України за заявкою командуючого Національною гвардією.

6. Відповідальність за стан і якість укомплектованості, організацію професійно-психологічного відбору для служби в Національній гвардії, розподіл молодого поповнення по з'єднаннях і частинах, своєчасне і організоване звільнення військовослужбовців строкової служби, які відслужили встановлені строки дійсної військової служби, покладається на командуючого Національною гвардією.

7. Порядок переведення військовослужбовців із Збройних Сил України у Національну гвардію і навпаки визначається міністром оборони України разом з командуючим Національною гвардією.

Проходження військовослужбовцями служби в Національній гвардії прирівнюється до проходження служби у Збройних Силах України.

8. Кожне військове з'єднання та частина має свій прапор. Нумерація з'єднань і частин встановлюється наказом командуючого Національною гвардією.

9. Особам, які перебувають на службі в Національній гвардії, присвоюються військові звання:

солдатський склад
солдат гвардії;
старший солдат гвардії;
сержантський склад
молодший сержант гвардії;
сержант гвардії;
старший сержант гвардії;
старшина гвардії;
склад прапорщиків
прапорщик гвардії;
старший прапорщик гвардії;
молодший офіцерський склад
молодший лейтенант гвардії;
лейтенант гвардії;
старший лейтенант гвардії;
старший офіцерський склад
капітан гвардії;
майор гвардії;
підполковник гвардії;
вищий офіцерський склад
полковник гвардії;
генерал-майор гвардії;
генрал-лейтенант гвардії.

10. Військові звання полковника гвардії та генерала гвардії присвоюються Президентом України. Інші офіцерські звання присвоюються наказом командуючого Національною гвардією.

Присвоєння військових звань складу прапорщиків та звання старшини гвардії проводиться командирами з'єднань, а звань сержантського складу — командирами частин.

11. Громадяни, які мають військові звання (крім солдатів, молодших лейтенантів та прирівняних до них осіб), можуть бути понижені у військовому званні на один ступінь за вчинки, несумісні із званням національного гвардійця. Пониження у військовому званні на один ступінь, а також поновлення у військовому званні проводяться тими органами і посадовими особами, які відповідно до своєї компетенції мають право на їх присвоєння.

12. Військовослужбовці проходять службу до досягнення ними граничного віку:

солдати сержанти і старшини, за контрактом — 40 років;

військовослужбовці — жінки, які займають посади солдатів, сержантів і старшин, а також прапорщиків, — 40 років;

прапорщики-чоловіки — 45 років;

молодші офіцери — 45 років;

старші офіцери — 45 років.

Вищі офіцери: у військовому званні полковника — 50 років, генерал-майора, генерал-лейтенанта — 55 років.

13. Період військової служби в календарному обчисленні встановлюється:

а) для солдатів, сержантів і старшин, які проходять строкову військову службу:

за призовом — 2 роки (для осіб з вищою освітою — 1 рік);

за контрактом — 3 роки після трьох місяців підготовки у період проходження строкової служби за призовом.

При достроковому розірванні контракту з ініціативи військовослужбовця (крім випадків звільнення зі служби через хворобу, за сімейними обставинами і у разі засудження) проходження служби зараховується до строкової військової служби з утриманням за весь період служби за контрактом різниці в посадових окладах військовослужбовців, які проходять службу за контрактом, і військовослужбовців, які проходять службу за призовом;

б) для військовослужбовців-жінок на посадах солдатів, сержантів і старшин — не менше 3 років;

в) для прапорщиків — не менше 3 років;

г) для офіцерів — не менше 3 років.

14. Призов громадян на військову службу до Національної гвардії проводиться один раз на рік — восени.

15. Військовослужбовці (крім офіцерів), які навчаються у військових навчальних закладах, є курсантами.

Для військовослужбовців-курсантів строк навчання у військовому навчальному закладі при звільненні їх із закладу зараховується в строк дійсної строкової служби. Громадянам, які проходили службу в Національній гвардії України, надається право першочергового вступу до військових (вищих) закладів України.

16. Офіцерський склад Національної гвардії комплектується:

а) військовослужбовцями, яким присвоєно офіцерські звання після закінчення військових та інших навчальних закладів;

б) офіцерами запасу;

в) прапорщиками, військовослужбовцями надстрокової служби Національної гвардії, які мають вищу або середню освіту, споріднену з профілем підготовки відповідного військового фаху, з присвоєнням офіцерських звань;

г) жінками, які мають вищу освіту, споріднену з профілем підготовки відповідного військового фаху, зарахованими на дійсну військову службу, з присвоєнням офіцерських звань.

17. Посади, які заміщаються прапорщиками, комплектуються:

а) солдатами, сержантами і старшинами, які перебувають на дійсній строковій службі за контрактом, після закінчення школи прапорщиків;

б) солдатами, сержантами і старшинами, які перебувають на дійсній строковій службі за контрактом, після закінчення школи техніків за програмою середнього спеціального навчального закладу;

в) солдатами, сержантами і старшинами, які мають вищу або середню освіту, споріднену з профілем підготовки відповідного військового фаху, і прослужили не менше одного року на дійсній строковій службі за призовом;

г) солдатами, сержантами і старшинами запасу, які мають вищу або середню освіту, споріднену з профілем підготовки відповідного військового фаху;

д) солдатами, сержантами і старшинами запасу із числа осіб, які пройшли дійсну строкову військову службу, після закінчення шкіл прапорщиків;

є) прапорщиками запасу;

ж) жінками з відповідною спеціальною підготовкою, які мають вищу або середню освіту.

18. Національна гвардія має свої військові навчальні заклади, учбові частини, що здійснюють підготовку та підвищення кваліфікації кадрів.

Вищі навчальні заклади Національної гвардії, крім військовообліково спеціальності, забезпечують здобуття вищої освіти за однією з цивільних спеціальностей.

Підготовка офіцерів і спеціалістів для Національної гвардії організується також у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та інших держав в узгоджуваному порядку.

Підготовка прапорщиків, сержантів і солдатів-спеціалістів здійснюється в учбових частинах Національної гвардії України.

19. У штабах і підрозділах Національної гвардії створюються класи по вивченню військовослужбовцями української мови.

20. Морально-психологічна підготовка особового складу Національної гвардії провадиться в дусі відданості народові України, бездоганного виконання положень Конституції та інших законів України, рішень Верховної Ради України та указів Президента України, присяги, військових статутів. Цю роботу організують командири, начальники та інші посадові особи.

Розділ II.
ВІЙСЬКОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

21. Кабінет міністрів України через свої органи забезпечує Національну гвардію зброєю, військовою та іншою технікою, матеріальними ресурсами.

22. Національна гвардія формується на матеріально-технічній, казармено-житловій, господарській і складській базах з'єднань, частин і підрозділів внутрішніх військ, військових формувань Комітету державної безпеки і частин Радянської Армії, дислокованих на території України. Забезпечення Національної гвардії зброєю, технікою, матеріальними ресурсами здійснюється як за рахунок вказаних з'єднань, частин і підрозділів, так і військових частин, переведених із-за кордону на територію України для розформування.

23. Тилове та військове господарство Національної гвардії, її з'єднань і частин становлять тилові частини, установи, підрозділи, господарські об'єкти, призначені для безперебійного забезпечення службово-бойової діяльності, бойової та морально-психологічної підготовки, матеріально-побутових потреб особового складу, експлуатації, технічного обслуговування, ремонту і зберігання зброї, бойової та іншої техніки, боєприпасів, палива та інших матеріальних ресурсів.

24. У користування Національної гвардії державою передаються житловий фонд, казармені, адміністративні, господарські будівлі, лікувально-оздоровчі заклади, допоміжні споруди військових частин, навчальних закладів, учбових об'єктів та їх навчально-матеріальна база і технічні засоби навчання, табельна зброя, транспортні засоби тощо.

25. У користування Національної гвардії надаються в установленому порядку земельні ділянки під військові містечк... ...ти, склади, ...ськогосподар... господарства ...ди і під дачн...

26. Націон... України забе... ...ма видами з... автобронетан... ...альної техн... матеріальним... ...ми засобами, ...ловими фонд... будівлями, ...мунально-поб... ...шими посл... до норм, які... Кабінетом м...

27. Ві... Національно... ...печуються ... ...них норм ... бором або г... ...сацією, за ї...

28. Кабін... ...раїни згідн... ...ціональної ... постачальни... ...конавців пі... робіт.

Національ... право уклад... ...дарські до... ...ними та ін... ...вами, устан... ...ціями.

Націонал... ...роняється ... ...ничою діял...

29. Нац... має право в... ...ком на про... ...ництво но... ...ючих об'є... ...мельних ді... ...мітів, що в... ...нетом мін... власних ко...

30. Вій... ...робітникам ...ціональної ...нятком ві... строкової ... членам їх ...вають разо... ...ся житлова... ...но до житл... ...ва Україн... житла вка... їх сімей ма... ...писку і пр... ...цем служб... ...ших осіб з...

31. На... звільняєть... місцевим ... депутатів ... збудованог... ...льових дер... ...них вклад... ...штів, яке ... для надан... ...бовцям, ...бовцям.

Військов... ...ціональної ... право вст... будівельні ... інші орга... ...цтву житл... ...раних ним... ...тах Укра... умовах і в... ...леному ... ...рів Україн...

За вій... Національ... ...гається ж... ...них до пр... ...вільного ... до Націон... ...раїни. За... черга на о... площі за ... проживанн...

32. Ві... які прослу... ...ній гвардії ... звільнені ... ...ку, а тако... місячний ... житло у м... за вибран... ...вання на ... Оплата ж...

*Надалі — Національна гвардія.

склад
кант гвардії;
ї;
нт гвардії;
дії;
иків
рдії;
орщик гвар-
офіцерський
тенант гвар-
дії;
нант гвардії;
рський склад
гвардії;
ький склад
дії;
гвардії;
нт гвардії;
звання пол-
та генерала
ться Прези-
Інші офі-
рисвоюють-
уючого
ю.
військових
порщиків та
ни гвардії

і військовослужбовців, які проходять службу за призовом;

б) для військовослужбовців-жінок на посадах солдатів, сержантів і старшин — не менше 3 років;

в) для прапорщиків — не менше 3 років;

г) для офіцерів — не менше 3 років.

14. Призов громадян на військову службу до Національної гвардії проводиться один раз на рік — восени.

15. Військовослужбовці (крім офіцерів), які навчаються у військових навчальних закладах, є курсантами.

Для військовослужбовців-курсантів строк навчання у військовому навчальному закладі при звільненні їх із закладу зараховується в строк дійсної строкової служби. Громадянам, які проходили службу в Національній гвардії України, надається право першочергового вступу до військових (вищих) закладів України.

16. Офіцерський склад На-

Вищі навчальні заклади Національної гвардії, крім військовооблікової спеціальності, забезпечують здобуття вищої освіти за однією з цивільних спеціальностей.

Підготовка офіцерів і спеціалістів для Національної гвардії організується також у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та інших держав в узгоджуваному порядку.

Підготовка прапорщиків, сержантів і солдатів-спеціалістів здійснюється в учбових частинах Національної гвардії України.

19. У штабах і підрозділах Національної гвардії створюються класи по вивченню військовослужбовцями української мови.

20. Морально-психологічна підготовка особового складу Національної гвардії проводиться в дусі відданості народові України, бездоганного виконання положень Конституції та інших законів України, рішень Верховної Ради України та указів

кові містечка, учбові об'єкти, склади, установи, сільськогосподарські підсобні господарства, колективні сади і під дачне будівництво.

26. Національна гвардія України забезпечується всіма видами зброї, авіаційної, автобронетанкової та спеціальної техніки, технічними, матеріальними й спеціальними засобами, казармено-житловими фондами та іншими будівлями, ремонтними, комунально-побутовими та іншими послугами відповідно до норм, які затверджуються Кабінетом міністрів України.

27. Військовослужбовці Національної гвардії забезпечуються згідно затверджених норм продовольчим набором або грошовою компенсацією, за їх бажанням.

28. Кабінет міністрів України згідно із заявками Національної гвардії визначає постачальників засобів, виконавців підрядних та інших робіт.

Національна гвардія має право укладати прямі господарські договори з держав-

бовцями, а також звільненими в запас або відставку та членами сімей, які проживають разом з ними, провадиться на пільгових умовах, установлених Кабінетом міністрів України.

33. Для торгово-побутового обслуговування військовослужбовців, робітників і службовців та їх сімей у системі Національної гвардії створюється мережа магазинів та підприємств побутового обслуговування.

34. Військовослужбовцям Національної гвардії гарантується медичне обслуговування, що забезпечується шляхом проведення в госпіталях Національної гвардії санітарно-гігієнічних, протиепідемічних, профілактичних і лікувальних заходів, здійснення постійного контролю за станом здоров'я, надання їм медичної допомоги в разі поранення або захворювання у військово-медичних закладах, медикаментів та різних медичних послуг, гарантується санаторно-курортне обслуговування.

ється з республіканського бюджету.

38. Крім бюджетних коштів, у військових частинах Національної гвардії за рахунок господарської діяльності можуть утворюватись спеціальні (позабюджетні) кошти і перехідні (депонентські) суми, які витрачаються на потреби, зумовлені відповідними наказами командуючого Національної гвардії і кошторисами доходів і витрат.

Розділ III.
ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ

39. Національна гвардія у своїй діяльності керується чинним фінансовим законодавством та наказами командуючого Національною гвардією з фінансових питань, виданими в межах його компетенції.

40. Головне управління командуючого Національною гвардією здійснює фінансування витрат усіх підпорядкованих йому військових

о порядок комплектування, військового, матеріально-технічного і фінансового забезпечення Національної гвардії України

командирами
сержантсь-
командирами
, які мають
(крім сол-
лейтенантів
до них осіб),
і у вій-
дин сту-
несумісні із
ьного гвар-
у військо-
один сту-
новлення у
ванні прово-
ганами і по-
, які відпо-
компетенції
їх присвоєн-
вослужбовці
у до досяг-
ничного віку:
анти і стар-
ктом — 40
бовці — жін-
посади сол-
ин, а
ків, — 40 ро-
ловіки —
ри — 45 ро-
ри — 45 ро-
у військо-
ковника —
л-майора, ге-
— 55 ро-
військової слу-
ному обчис-
ться:
, сержантів
проходять
ву службу:
2 роки (для
світою — 1
— 3 роки
ців підготов-
проходження
за призо-
вому розір-
ініціативи
(крім
нення зі слу-
бу, за сімей-
ами і у разі
проходження
вується до
кової служби
весь період
ктом різни-
окладах вій-
, які прохо-
контрактом,

ціональної гвардії комплектується:

а) військовослужбовцями, яким присвоєно офіцерські звання після закінчення військових та інших навчальних закладів;

б) офіцерами запасу;

в) прапорщиками, військовослужбовцями надстрокової служби Національної гвардії, які мають вищу або середню освіту, споріднену з профілем підготовки відповідного військового фаху, з присвоєнням офіцерських звань;

г) жінками, які мають вищу освіту, споріднену з профілем підготовки відповідного військового фаху, зарахованими на дійсну військову службу, з присвоєнням офіцерських звань.

17. Посади, які заміщаються прапорщиками, комплектуються:

а) солдатами, сержантами і старшинами, які перебувають на дійсній строковій службі за контрактом, після закінчення школи прапорщиків;

б) солдатами, сержантами і старшинами, які перебувають на дійсній строковій службі за контрактом, після закінчення школи техніків за програмою середнього спеціального навчального закладу;

в) солдатами, сержантами і старшинами, які мають вищу або середню освіту, споріднену з профілем підготовки відповідного військового фаху, і прослужили не менше одного року на дійсній строковій службі за призовом;

г) солдатами, сержантами і старшинами запасу, які мають вищу або середню освіту, споріднену з профілем підготовки відповідного військового фаху;

д) солдатами, сержантами і старшинами запасу із числа осіб, які пройшли дійсну строкову військову службу, після закінчення шкіл прапорщиків;

є) прапорщиками запасу;

ж) жінками з відповідною спеціальною підготовкою, які мають вищу або середню освіту.

18. Національна гвардія має свої військові навчальні заклади, учбові частини, що здійснюють підготовку та підвищення кваліфікації кадрів.

Президента України, присяги, військових статутів. Цю роботу організують командири, начальники та інші посадові особи.

Розділ II.
ВІЙСЬКОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

21. Кабінет міністрів України через свої органи забезпечує Національну гвардію зброєю, військовою та іншою технікою, матеріальними ресурсами.

22. Національна гвардія формується на матеріально-технічній, казармено-житловій, господарській і складській базах з'єднань, частин і підрозділів внутрішніх військ, військових формувань Комітету державної безпеки і частин Радянської Армії, дислокованих на території України. Забезпечення Національної гвардії зброєю, технікою, матеріальними ресурсами здійснюється як за рахунок вказаних з'єднань, частин і підрозділів, так і військових частин, переведених із-за кордону на територію України для розформування.

23. Тилове та військове господарство Національної гвардії, її з'єднань і частин становлять тилові частини, установи, підрозділи, господарські об'єкти, призначені для безперебійного забезпечення службово-бойової діяльності, бойової та морально-психологічної підготовки, матеріально-побутових потреб особового складу, експлуатації, технічного обслуговування, ремонту і збереження зброї, бойової та іншої техніки, боєприпасів, палива та інших матеріальних ресурсів.

24. У користування Національної гвардії державою передаються житловий фонд, казармені, адміністративні, господарські будівлі, лікувально-оздоровчі заклади, допоміжні споруди військових частин, навчальних закладів, учбових об'єктів та їх навчально-матеріальна база і технічні засоби навчання, табельна зброя, транспортні засоби тощо.

25. У користування Національної гвардії надаються в установленому порядку земельні ділянки під військ-

ними та іншими підприємствами, установами і організаціями.

Національній гвардії забороняється займатися виробничою діяльністю.

29. Національна гвардія має право виступати замовником на проектування, будівництво нових і ремонт існуючих об'єктів, освоєння земельних ділянок в межах лімітів, що виділяються Кабінетом міністрів України, і власних коштів.

30. Військовослужбовцям, робітникам і службовцям Національної гвардії (за винятком військовослужбовців строкової служби), а також членам їх сімей, які проживають разом з ними, надається житлова площа відповідно до житлового законодавства України. До одержання житла вказані особи і члени їх сімей мають право на прописку і проживання за місцем служби у рідних або інших осіб за домовленістю.

31. Національна гвардія звільняється від передачі місцевим Радам народних депутатів частини житла, збудованого за рахунок цільових державних капітальних вкладень та власних коштів, яке вона використовує для надання військовослужбовцям, робітникам і службовцям.

Військовослужбовці Національної гвардії мають право вступати в житлово-будівельні кооперативи або інші організації по будівництву житлової площі у вибраних ними населених пунктах України на пільгових умовах і в порядку, встановленому Кабінетом міністрів України.

За військовослужбовцями Національної гвардії зберігається житло, яке було у них до призову або добровільного вступу на службу до Національної гвардії України. За ними зберігається черга на одержання житлової площі за місцем постійного проживання або роботи.

32. Військовослужбовцям, які прослужили в Національній гвардії понад 20 років і звільнені в запас або відставку, а також їх сім'ям у тримісячний строк надається житло у межах діючих норм за вибраним місцем проживання на території України. Оплата житла військовослуж-

Військовослужбовці Національної гвардії приймаються на амбулаторне і стаціонарне лікування в лікувальні заклади Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства оборони України, інших міністерств і відомств України.

Право на медичне обслуговування в лікувальних закладах Національної гвардії, в інших військово-медичних закладах мають члени сімей, а також військовослужбовці, які звільнені в запас або відставку і мають вислугу не менше 20 років.

35. Для санаторно-курортного лікування і відпочинку військовослужбовцям, робітникам і службовцям Національної гвардії України, а також членам їх сімей надаються путівки у власні санаторії і будинки відпочинку, а також санаторно-курортні заклади, будинки відпочинку, туристські бази Міністерства оборони України, інших міністерств і відомств України на договірних умовах.

36. Головне управління командуючого Національною гвардією України забезпечує функціонування допоміжних служб і підприємств, робітників і службовців відповідно до законодавства про працю та інших законодавчих актів України.

Головне управління командуючого Національною гвардією затверджує в межах своєї компетенції нормативні документи з питань тилового забезпечення і ведення військового господарства та контролює їх виконання; організує розробку і затвердження функціональних обов'язків посадових осіб Національної гвардії, які організують тилове забезпечення і ведення військового господарства.

37. Потреби Національної гвардії у фінансових коштах для здійснення оперативно-службової діяльності, бойової підготовки, забезпечення особового складу грошовим утриманням, експлуатації зброї і техніки, господарське, культурно-побутове та інше обслуговування задовольняються згідно з кошторисом, затвердженим у встановленому порядку. Національна гвардія фінансу-

з'єднань, частин і установ шляхом перерахування коштів на відповідні поточні рахунки у відділеннях Національного банку України.

41. У Головному управлінні командуючого Національною гвардією створюється фінансово-плановий орган, на який поряд з питаннями планування і фінансування покладаються функції аналізу, розробки і підготовки рекомендацій (наказів, вказівок, розпоряджень) з фінансових питань, організація бухгалтерського обліку і звітності, оформлення пенсійних документів на звільнених у запас та відставку військовослужбовців Національної гвардії, контрольно-ревізійна робота. Фінансово-плановий орган очолює начальник. Він організує роботу фінансового апарату відповідно до чинного законодавства.

42. Бухгалтерська та статистична звітність в цілому по Національній гвардії в узгодженому обсязі подається Головним управлінням Національної гвардії відповідно Міністерству фінансів України та Міністерству статистики України в установлені ними строки.

Документи, які регламентують діяльність всіх фінансових структур у системі Національної гвардії, розробляються фінансово-плановим органом і при необхідності узгоджуються з Міністерством фінансів та Національним банком України.

43. Пенсійне забезпечення військовослужбовців Національної гвардії України здійснюється за рахунок республіканського бюджету через органи соціального забезпечення за місцем їх постійного проживання.

Доручення на виплату пенсій направляються в органи соціального забезпечення пенсійними відділеннями відповідних підрозділів Національної гвардії.

44. Державна реєстрація юридичних осіб Національної гвардії здійснюється Головним управлінням Національної гвардії. Дані про державну реєстрацію Головне управління Національної гвардії в десятиденний строк подає органам державної статистики для встановлення їм кодів.

Сьогоднішня наша тематична сторінка «Ветерани» повністю складається з листів шановних читачів «Голосу України» та узагальнення редакційної пошти. Стисло друкуємо авторські послання до редакції, прагнучи охопити якомога більше проблем і конкретних життєвих питань, які хвилюють ветеранів війни і праці, пенсіонерів, людей похилого віку.

ПРОСИМО МІСЦЕВІ РАДИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ РОЗГЛЯНУТИ КОЖНЕ З ПІДНЯТИХ НАШИМИ АВТОРАМИ ПИТАНЬ І ПРО ВЖИТІ ЗАХОДИ ПОВІДОМИТИ РЕДАКЦІЮ.

ДВОЄ У КІМНАТІ

Ветеран праці Галина Пилипівна Правдива на схилі літ виявилася самотньою. Вийшовши на пенсію, здала свою квартиру Київміськжитлоуправлінню, а сама переселилася до Київського будинку самотніх ветеранів війни і праці. Тут у однокімнатних квартирах мешкає ще понад 80 таких, як вона, пенсіонерів. У будинку діють медпункт, їдальня, кінозал, бібліотека, пункт побутового обслуговування.

І в кімнаті не одна. Поруч — любима кицька.

Фото Миколи КАПУСТЕНКА.

Рядки з листів

ЛИПОВІ ПРИВІЛЕЇ

Шановна редакціє! Пише вам інвалід Великої Вітчизняної війни. Живемо ми з дружиною, яка теж ветеран війни. А ще з нами мешкає сім'я сина — всього п'ять чоловік у трикімнатній квартирі. За діючим законодавством я, дружина і син (він учасник ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС) маємо пільгове право платити за квартиру 50 відсотків її вартості. Логічно вважати що квартира для наших двох сімей мала б бути безплатною. Інакше ігноруються права мої і дружини або сина. Тільки ж права на папері є а в дійсності — дзуськи! Звертався я з цього приводу до рідної Ленінської райради Запоріжжя, в інші інстанції, аж до Верховної Ради України включно. І звідусіль одне й те ж: немає інструкції, щоб пільги надавалися сумарно. Виходить, привілеї наші липові?

Микола БІРСЬКИЙ.
Запоріжжя.

НЕВЖЕ ЧЕКАТИ ТРИ РОКИ!

Ми з дружиною — пенсіонери. На своє нещастя, у травні цього року розмінялися квартирою — переїхали з Черкас до Києва. Щоб бути поруч з онуками. Відразу ж звернулися у Дніпровський райсоцзабез Києва, щоб відповідно переадресували наші пенсії. Дружина дочекалася своєї у вересні — через п'ять місяців. А я й досі чекаю. П'ять разів надсилали запит до Черкас і все безрезультатно.

А як же жити в Києві без грошей і купонів? Чому такі бездушні люди сидять у Черкаському соцзабезі?

Анатолій БАРАНОВСЬКИЙ.
ветеран праці.

Київ.

СВІДКИ — НЕ АВТОРИТЕТ

Народився я німим. Усе своє життя працював у колгоспі. Був конюхом. Згодом пройшов медичну комісію, яка визнала мене інвалідом другої групи. Спочатку одержував пенсію 12 карбованців, а сьогодні — 170 карбованців. За діючим законодавством до цієї пенсії мені належить ще 20 відсотків надбавки за багаторічний стаж роботи. Та біда в тому, що не маю трудової книжки. Свого часу керівники нашого колгоспу імені Котовського, приховуючи свої зловживання, влаштували пожежу в бухгалтерії. Там і пропали наші документи. І хоч усе село знає, що я, як і багато інших колгоспників, безперервно працював, соцзабез не бере до уваги підтвердження свідків. Зверталися ми з цього приводу із заявами в Кіровоград і Київ, але все дарма. Як же бути? Адже ми працювали!

Григорій ЖИВАН.
Глинськ
Кіровоградської області.

ДАЙТЕ ВДОВІ СВІТЛО!

Рада ветеранів війни і праці нашого села Борщів, що в Снятинському районі на Івано-Франківщині, систематично проводить рейди-обстеження сімей інвалідів, фронтовиків, солдатських вдів, колишніх репресованих, а також самотніх літніх людей. За результатами таких громадських оглядів звертаємось до правління місцевого колгоспу імені І. Франка, сільради і райвиконкому з конкретними пропозиціями про подання допомоги тим, хто її особливо потребує. Правління колгоспу нерідко підтримує наші подання. А от сільрада і райвиконком — глухі. Важко повірити, але байдужість до людської біди тут прямо-таки дивна. Судіть самі.

Три роки підряд рада ветеранів добивається, щоб підключили електросвітло і радіо до житлових будинків самотніх вдів О. Бочук, М. Назарійчук та Ю. Содовінської. Чоловік Олени Миколаївни Бочук загинув на фронті, вона 37 років відпрацювала в колгоспі, тепер живе сама, бідує... Така ж ситуація і в інших вдів. Вони мене часто питають, чи хоча б на старість засвітить їм електрика, чи нарешті завезуть їм паливо і т. ін. А що я можу відповісти, якщо ми неодноразово ставили це питання і перед сільрадою, і перед головою райвиконкому В. Юркевичем. Керівники занотовують це у свої записники і... все залишається по-старому. Може, подумаєте, щось перешкоджає, щоб дати світло вдовам? Нічого подібного! Скажімо, у сусідів М. Назарійчук світло є, а на подвір'ї вдови навіть встановлено необхідну опору. У чому ж тут складність — протягти провід і включити лампу? Коли б це для начальства — за дві-три години все зробили б!

Або ось ще один приклад зверхнього ставлення місцевих керівників до ветеранів Великої Вітчизняної війни. Микола Танасійчук ще хлопчиком разом зі своїм татом пішов на фронт захищати Батьківщину. Тато загинув, а він вцілів, повернувся додому, став працювати на рідній землі. Свого часу, коли колгоспникам не дозволяли мати більше 0,5 гектара городу, частину його у Танасійчука відрізали. Голова сільради В. Торновецький згодом віддав цю частину іншому громадянинові, обдуривши Танасійчука, ніби так вирішив виконком. Хоча встановлено, що сільвиконком ніколи не розглядав цього питання. Подався ветеран-фронтовик зі скаргою до голови райвиконкому В. Юркевича, а той і слухати не захотів. Не прийняв!

Можна наводити ще приклади, коли місцеві керівники відкрито зневажають фронтовиків, солдатських вдів і все це їм сходить з рук. Одного 76-річного пенсіонера (не буду називати його прізвища) працівники сільради кілька разів ганяли за 40 кілометрів у район, щоб «з'ясувати питання», чи має його мати, колишня репресована, інвалід першої групи, право на пільгове забезпечення продуктами харчування. Чи не ганьба?

Нещодавно ми проводили в селі звітні збори ради ветеранів війни і праці. Було запрошено на них керівників сільради, колгоспу, інших місцевих організацій. Голова колгоспу прийшов, поговорив з людьми, послухав їх, а голова сільради проігнорував запрошення. Його, бачте, пенсіонери і самотні літні вдови не цікавлять! Люди були обурені цим фактом. Вони запитують: «Невже на Україні нікому притягнути до відповідальності керівників, які так збиткуються з літніх беззахисних людей?».

**Михайло РОЗВАДОВСЬКИЙ,
голова ради ветеранів війни і праці села Борщів.**
Івано-Франківська область.

Рядки з листів

ХОДІННЯ ПО МУКАХ

Нещодавно я оформляв пенсію. Це було справжнє ходіння по муках! Не писатиму, скільки довелося збирати різних паперів, щоб нарешті у Ленінградському райсоцзабезі Києва взяли на розгляд мою заяву. Але коли через місяць знову прийшов сюди, щоб одержати посвідчення пенсіонера, мені відповіли, що в них вже давно немає пенсійних книжок. Знову ходжу і не знаю, пенсіонер я чи ні.

Ігор СОПОВ,
ветеран праці.
Київ.

А СТАРИХ ЛЮДЕЙ ОБМИНАЮТЬ

Мені і дружині вже понад сімдесят... Живемо вдвох, допомагати нікому. З початку року прошу райгазконтору і місцеву владу, щоб привезли нам балон газу. Вже й зима, а все не допрошуся. На нашій вулиці газ майже всім завезли, тільки нас, старих, як навмисне, обминають. Думаю собі: коли б був райком партії, поскаржився б туди, напевне допомогли б, хоч я і безпартійний. То були партократи-бюрократи, але інколи допомагали людям, щось для них робили. А тепер демократи-бюрократи... Кричать, лементують, а допомогти старим людям нікому.

Андрій БАЙДАК.
с. Рахни Лісові
Вінницької області.

ГЕЙ, ТАМ, НА ДРОТІ!

Телефонні страждання

Наука твердить: телефон — не розкіш, а чудо техніки, покликане сприяти повсякденному спілкуванню між людьми. З допомогою дроту і електрики. А ще з допомогою працівників служби зв'язку— скажімо, ви на одному кінці дроту, а керівник зв'язку — районний, обласний чи навіть всієї України — на іншому. Ви йому:

— Гелло! Здоровенькі були!

А він вам у відповідь отак лагідно:

— Здрасті, шановний громадянине суверенної України! Чого бажаєте? Ми раді служити вам вірою і правдою...

І тоді ви виливаєте йому свою душу. Як до цього вдалися численні читачі нашої газети.

Інвалід Великої Вітчизняної війни І. Турчин з села Комиші, що на Сумщині, і його односелець, керівник виробничої дільниці місцевого колгоспу С. Турчин пишуть:

«Минуло вже майже три роки, як нам поставили квартирні телефони. За це ми відповідно заплатили. Але, як виявилося, даремно. Бухгалтерія Охтирського вузла зв'язку регулярно нараховує платню за користування телефоном, а він, клятий, з першого дня... не працює. Мовчить. Куди вже ми тільки не звертались із заявами, скаргами — глуха стіна! «Тягли вам телефон не ми, а спеціалісти із Сум, — відповідають районні зв'язківці, — то ж і їдьте до них...». Дійсно, прокладали кабель монтери з обласного центру. В бухгалтерії колгоспу є їхній гарантійний лист про те, що наші телефони будуть включені до 15 квітня 1991 року. Але ж... і понині мовчать».

Дзвонимо у Суми:

— Гей, там, на дроті! Як же так? Три роки...

— Обов'язково розберемося! — Чуємо у відповідь.

Обіцяють. Значить, треба дзвонити й в інші «мертві точки».

Ось пише інвалід Великої Вітчизняної війни В. Мироненко з села Круглоозерка Херсонської області:

«Хворію на приступи серця і астму. Вже три місяці, як не маю телефонного зв'язку. Кажуть, що при заміні якогось блока зв'язківці забули мій телефон заново підключити. Так пояснили у Круглоозерському відділенні зв'язку. Звертався за допомогою до Голопристанського районного відділення зв'язку, обіцяли вжити заходів, але нічого не зробили. Мені 76 років, дружині — 70. Уявляєте, як нам тяжко викликати лікаря? Спасибі, сусіди допомагають. Допоможіть зробити так, щоб наш телефон знову ожив».

Дзвонимо у Голу Пристань. Обіцяють...

А на дроті інші скарги.

«Шановна редакціє! З 22 серпня цього року і по сьогодні в мене не працює телефон № 2-09-84 в Івано-Франківську. Обіцяли місцеві зв'язківці, що відремонтують протягом місяця. Та тільки слово їх тепле, — повідомляє Б. Мартишин.— Куди вже не звертався до місцевої влади, з ким не спілкувався, усі відфутболюють: не наша, мовляв, справа... А в мене вдома самотній десятирічний син... Раніше, було, подзвониш з роботи, і сам спокійний, і він розуміє, що є батьківський контроль. А тепер... Будь ласка, нагадайте керівникам зв'язку нашого міста, щоб вони були уважнішими, чуйнішими до людей».

Дзвонимо, нагадуємо:

— Гей, там, у Івано-Франківську, будьте чуйнішими!

Обіцяють.

Читач може собі уявити, як по всій Україні переплелися телефонні дроти. Але ж не всі вони живі. Отож і доводиться людям часто вдаватися до паперового спілкування.

Інвалід Великої Вітчизняної війни П. Рибчинський і його дружина, інвалід праці (м. Хмельницький, Кринична, 64), прикуті до ліжка. А квартирний телефон уже понад два місяці мовчить. Ні лікаря покликати, ні когось попросити, щоб купили буханця хліба. Благали і працівників міського вузла зв'язку, і міськвиконком: допоможіть! А на дроті — мовчанка.

Майже дванадцять років, відтоді, як стала у телефонну чергу, спілкується з місцевим керівництвом зв'язківців 76-річна пенсіонерка, інвалід праці Є. Хороших. Мешкає вона з сином, теж інвалідом, на станції Буча Київської області.

Листи з подібними «телефонними стражданнями» пошта приносить до редакції чи не щодня. І це в той час, коли поскорочували багато міністерств, різних контор, закрили обкоми, міськкоми, райкоми та інші партійні комітети і партійні кабінети... Скільки вивільнилося телефонів! Чому б не віддати їх у першу чергу інвалідам?

Подумайте про це, шановні керівники, ті, хто за своїм службовим обов'язком «сидить на дроті». Вирішіть по-людськи.

Володимир ЧЕРКАС.

Говорят, что в нашей стране больше бирж, чем во всем западном мире. Это так, но акционерное общество «ДНЕПРОВСКАЯ товарно-фондовая биржа» (АО ДТФБ) — вовсе не очередная в этом ряду...

Его учредители — крупнейшие производственные объединения, агрофирмы, коммерческие организации Украины и других республик, международный фонд «КОНВЕРСИЯ», ряд совместных предприятий, частные лица.

АО ДТФБ — учредитель Украинского биржевого союза и картеля «Днепр», объединяющего биржи Днепровского региона.

У НАС ЕСТЬ ТО, ЧТО ВЫ ДАВНО ИЩЕТЕ!

Сотрудничая с АО «ДТФБ», Вы получите доступ к огромному производственно-техническому, сырьевому и интеллектуальному потенциалу Приднепровья, определяющему в значительной степени экономику не только Украины, но и страны в целом.

Если Вы хотите преуспеть в задуманном деле, не теряйте времени — установите деловые контакты с секциями: фондовой, товарной, сельскохозяйственной, интеллектуальной собственности, транспортно-фрахтовой и другими.

Положитесь на наших компетентных специалистов и стабильные коммерческие связи с предпринимателями страны и за рубежом.

АО «ДТФБ» СЕГОДНЯ — ВАШ ШАНС, ЗАВТРА — УСПЕХ! НЕ ТЕРЯЙТЕ ИХ!

Наш адрес: 320600, г. Днепропетровск, ул. Комсомольская, 53,

телефоны: 42-89-60, 44-17-63

факс: 42-86-66

Руководители биржевых структур агропромышленного комплекса, колхозов, совхозов, фермерских и крестьянских хозяйств

ЭТО ВАС ЗАИНТЕРЕСУЕТ!

По инициативе Акционерного общества «Днепровская товарно-фондовая биржа» в г. Днепропетровске 29—30 октября т. г. состоялся Учредительный съезд биржевых структур агропромышленного комплекса.

В работе съезда приняли участие основные биржи Украины, имеющие в обороте сельхозпродукцию, коллективные и индивидуальные ее производители, брокерские конторы.

С приветственным словом к участникам съезда обратился председатель областного агропромышленного совета ЛАЗАРЕНКО П. И.

На съезде обсуждались вопросы заинтересованного привлечения в рыночные структуры производителей сельскохозяйственной продукции, консолидации биржевых структур для расширения географии распределения товарной массы на Украине, о межбиржевых системах связи и подготовке биржевого законодательства в области сельского хозяйства.

Заинтересованно обсуждался вопрос создания таких новых структур, как синдикат, лизинговых и страховых кампаний, коммерческого агробанка.

Съезд принял решение об учреждении Ассоциации биржевых структур агропромышленного комплекса под названием «Україна» с привлечением к ее работе производителей сельхозпродукции различных форм собственности.

Вступительные взносы для физических лиц — 1000 руб., для юридических лиц — 20000 руб.

Созданы рабочие комиссии для углубленной разработки различных направлений деятельности Ассоциации, в частности, по информатизации и межбиржевым связям, по стандартизации биржевой документации, по методологии и перспективам биржевого развития.

Участники съезда приняли обращение к Кабинету министров Украины.

Приглашаем Всех заинтересованных к взаимовыгодному сотрудничеству в рамках Ассоциации «УКРАЇНА».

Адрес Дирекции Ассоциации «Україна»: 320600, г. Днепропетровск, ул. Комсомольская, 58, Директор Ассоциации — КИРИЛЕНКО Иван Григорьевич, телефон 42-89-63

факс 42-86-66.

ПІДГОТОВКА НАЦІОНАЛЬНИХ КАДРІВ — ПРОВІДНИКІВ У РИНКОВУ ЕКОНОМІКУ

ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ «ЛЬВІВ» ПРИ ЛЬВІВСЬКОМУ ДЕРЖУНІВЕРСИТЕТІ

оголошує прийом слухачів на 1991—1992 навч. р.

Інститут готує магістрів у галузі менеджменту по повній міжнародній програмі «Ем-Бі-Ей».

Навчання здійснюють професори шкіл бізнесу, університетів і бізнесмени з США і Канади.

Тривалість навчання — один рік з відривом від виробництва. Навчання включає стажування (1—2 міс.) на провідних фірмах США і Канади, а також поглиблене вивчення англійської і ділової англійської мови.

Слухачі, які успішно закінчили повний курс і витримали кваліфікаційні іспити, отримують диплом «Магістр ділового адміністрування» міжнародного зразка. Відповідність диплома світовим стандартам контролює міжнародна Надзірна Рада.

Для вступу запрошуються спеціалісти віком до 40 років, які мають вищу освіту і підготовку з англійської мови. Кандитати у слухачі проходять вступне тестування і співбесіду в інституті. Іногородні забезпечуються житлом.

Навчання платне. Початок навчання — 1 грудня 1991 р.

Довідки по тел. (0322) 62-90-51 (0322) 62-90-59

Наша адреса: 290022, м. Львів, вул. Виговського, 34, к. 219—223.

Українська універсальна товарна біржа

НЕЗАЛЕЖНА БІРЖА ІЗ СТАТУТНИМ КАПІТАЛОМ 35 МІЛЬЙОНІВ КАРБОВАНЦІВ ПРОВОДИТЬ ТОРГИ ЩОТИЖНЯ у середу та четвер в павільйоні № 6 Республіканського центру виставок та ярмарків (м. Київ, пр. Академіка Глушкова, 1). Початок — 11.00.

Серед більш ніж 250 членів і фундаторів біржі такі провідні підприємства і організації, як:

ДВО «Південметалургпром»
ДВО «Міндобрива»
Дніпродзержинське ВО «Азот»
Концерн «Електрон»
Державна асоціація «Агрохім»
ВО «Укрнафта»
ВО «Азовмаш»
Український банк «Відродження»
Маріупольський комбінат «Азовсталь»
Об'єднання малих підприємств «Республіка»
Металургійний комбінат ім. Ілліча (м. Маріуполь)
Українська філія Міжнародної паливно-енергетичної асоціації та багато інших

УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСАЛЬНА ТОВАРНА БІРЖА — ЦЕ НАЙВИГІДНІШИЙ РИНОК ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ, ОРГАНІЗАЦІЙ І НЕЗАЛЕЖНИХ ПІДПРИЄМЦІВ.

УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСАЛЬНА ТОВАРНА БІРЖА ПРАЦЮЄ БЕЗ СТЯГНЕННЯ БІРЖОВОГО МИТА!!!

УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСАЛЬНА ТОВАРНА БІРЖА — ЦЕ РЕАЛЬНА МОЖЛИВІСТЬ ПРИДБАТИ АБО РЕАЛІЗУВАТИ НАЙШИРШЕ КОЛО ТОВАРІВ.

ДО ВІЛЬНОГО ПРОДАЖУ пропонується широка номенклатура всіх видів товарів — всього на суму ПОНАД ОДИН МІЛЬЯРД КАРБОВАНЦІВ!

А сума угод, укладених за одну торговельну сесію, перевищує 30 мільйонів карбованців.

ДЕТАЛЬНИЙ ПЕРЕЛІК ТОВАРІВ, ЗАПРОПОНОВАНИХ ДО ПРОДАЖУ, друкується один раз на два тижні у всесоюзній комерційній газеті «Посредник».

УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСАЛЬНА ТОВАРНА БІРЖА — це високопрофесійне виконання всіх видів біржової діяльності: оформлення і прийом замовлень на купівлю-продаж, бартерний обмін продукцією, здійснення операцій з цінними паперами, надання послуг учасникам зовнішньоекономічної діяльності.

З грудня 1991 року на біржі починає працювати секція торгівлі нерухомим майном.

ДО ВАШИХ ПОСЛУГ ПОНАД 200 БРОКЕРСЬКИХ ФІРМ, зареєстрованих на сьогоднішній день на нашій біржі, які за Вашим дорученням можуть укладати угоди купівлі-продажу будь-яких видів товарів.

ЯКЩО ВИ НЕ СТАЛИ ЧЛЕНОМ АБО ФУНДАТОРОМ УКРАЇНСЬКОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ ТОВАРНОЇ БІРЖІ, але хочете вигідно вкласти кошти і отримати максимальний прибуток, ви можете придбати БРОКЕРСЬКЕ МІСЦЕ на ній. Це дасть Вам право на відкриття власної брокерської контори і користування всіма послугами, що надаються біржею.

Котирувальна вартість одного місця — 680 тисяч карбованців. Для іноземних партнерів — 50 тисяч доларів США.

Юридична адреса виконавчої дирекції Української універсальної товарної біржі: 252029, м. Київ, Музейний провулок, 10.

Телефони для довідок: 295-31-42, 293-48-65, 295-07-03, 261-63-33.

Телефакс: 228-56-84.

УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСАЛЬНА ТОВАРНА БІРЖА ЧЕКАЄ НА ВАС!!!

ТОРГОВО-КОМЕРЦІЙНА ФІРМА «ЗОВНІШЕКСПОБІЗНЕС» і ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ «УКРІНВАЛЮТТОРГ» ЗАПРОШУЮТЬ ВЗЯТИ УЧАСТЬ

В МІЖНАРОДНІЙ ВИСТАВЦІ-ЯРМАРКУ ТОВАРІВ ШИРОКОГО ВЖИТКУ, ЯКА ВІДБУДЕТЬСЯ У КИЄВІ 11—17 ГРУДНЯ 1991 РОКУ в приміщенні виставочно-комерційного центру (Львівська площа, 8).

Широко представлені провідні фірми багатьох країн Європи і Азії.

В програмі:

— ділові зустрічі і переговори з усіх форм співробітництва;

— укладання комерційних угод;

— показ колекцій останніх моделей одягу австрійських фірм «Просистем, Квін оф Сабба» і «Юрімекс» у благодійних цілях.

Виставка — ярмарок працює з 10 до 17 години.

З усіх організаційних питань звертатися по телефонах фірми «ЗовнішЕкспоБізнес»: 212-59-73; 212-83-36; 212-83-90

Факс: 212-81-93, 212-29-97

Телекс: 131391 EKSBI.

До уваги підприємств, організацій та приватних осіб.

Моделі та макети вашої продукції у виставочному виконанні, об'ємні проробки технічних рішень на макетах, оснащення музеїв та стендів, наочні посібники, спеціальні комплекти лекал та інші макетні роботи виконає для вас ЦКБ «Ленінська кузня».

Виконані нашими майстрами моделі та макети постійно демонструються як зразки технічної продукції на міжнародних виставках та ярмарках і відповідають всім поставленим вимогам.

Наша адреса: 252032, м. Київ, вул, Комінтерну, 30.
Тел. 221-38-52, 221-38-84.

З ЯСКРАВОГО СУЗІР'Я

Вітаємо!

Ще хлопчиком пам'ятаю заповнений вщерть тоді 50-тисячний стадіон імені М. Хрущова в Києві, коли на ньому грали динамівці. Врізався в пам'ять і поєдинок киян з італійською «Самдорією». Генуезці на початку 60-х років не мали ще такої слави, як за часів виступу в ній нашого Михайличенка. Але міцним горішком вони були завжди.

Це був яскравий матч, в якому наших земляків, відвідало справжнє натхнення. І вони взяли гору — 4:0. А найяскравішою фігурою в складі переможців був стрункий, вродливий гравець під п'ятим номером. Ні, він не вразив ворота генуезців, але організовував атаки, демонстрував дріблінг. А після його гарматного удару зі штрафного затріщала перекладина.

Тим віртуозом був заслужений майстер спорту Юрій Войнов. Вже пізніше, коли став спортивним журналістом і познайомився з улюбленим футболістом, то дістав від нього подарунок, який зберігаю, як реліквію. То не була відома книжка Юрія Миколайовича «На футбольних меридіанах», а «Чаша «Маракани», автор якої журналіст Ігор Фесуненко. Войнов зробив такий надпис: «Від людини, яка двічі грала на цьому стадіоні».

І не тільки «Маракана» — бразилійська Мекка футболу пам'ятає видатного київського гравця, а й багато стадіонів усіх континентів. Юрій Войнов — одна з найяскравіших зірок, що освітлювала небосхил київського «Динамо» та збірної країни і своїм теплом зігрівала мільйони сердець прихильників футболу.

Його любили, про нього писали щедро. А відомий поет-болільник Степан Олійник навіть присвятив футболістові такі віршовані рядки:

Воротар впада в зажуру,
як іде він на удар.
Не дарма зовуть ще Юру —
знаменитий київський пушкар!
Хай побільше буде сильних тих ударів
зверхпрінципіальних!

Лише збігові обставин можна завдячувати появі дивомайстра в Києві. Він уже провів понад сто матчів у складі «Зеніта» (Санкт-Петербург). Але захворів і лікарі порадили змінити клімат. Тоді й обрав Войнов Київ, бо завжди з симпатією ставився до місцевого клубу. Тридцять років тому славна динамівська дружина, порушивши московську гегемонію, вперше в історії виборола золоті чемпіонські нагороди. І величезна заслуга в тому блискучому виступі, безумовно, й Войнова.

Ще хлопчиком, коли грав у дитячій команді Підмосковного Калінінграда, він, мабуть, мріяв про найбільші вершини в спорті. І завдяки величезному таланту, неабиякій працьовитості оті сподівання стали реальністю. 1958 року київський динамівець разом із збірною країни дебютував у чемпіонаті світу в Швеції. Наші футболісти достойно змагалися з найсильнішими командами планети. Одним з найкращих серед них був Войнов, який за підсумками першості був включений до символічної збірної світу.

А через два роки Юрій Миколайович разом із товаришами по першій команді країни здійснив коло пошани на паризькому стадіоні «Парк де Пренс». Там вони блискуче виграли Кубок Європи. Ці турніри тепер називаються чемпіонатами континенту. За збірну киянин провів 26 поєдинків і п'ять разів відправляв м'яч у сітку воріт суперників.

У вищій лізі Войнов зіграв 271 матч, забив 28 м'ячів. Все то — відмінні показники. Не дарма ж його тричі включали до числа 33-х гравців країни. І щоразу під найкращим номером один!

Але невблаганний час проковтнув спортивну молодість і зрілість. Довелося завершити кар'єру гравця. Але з футболом Юрій Миколайович не розлучається й досі. Свого часу він працював тренером у рідному київському «Динамо», очолював одеський «Чорноморець», миколаївський «Суднобудівник», полтавський «Будівельник».

Завтра Юрієві Миколайовичу Войнову виповнюється 60. Численні прихильники футболу вітають його з цією датою, бажають міцного здоров'я і ще багато років служіння футболу України!

Віктор БРАНИЦЬКИЙ,
шанувальник ювіляра, спеціальний кореспондент «Голосу України».

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Футбол. Матчі-відповіді 1/8 фіналу розіграшу Кубка країни. «Шахтар» (Донецьк) — «Чорноморець» (Одеса) — 2:0 (голи: Столовицький, Ребров), пенальті — 6:7. Виступи продовжать одесити. «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Металіст» (Харків) — 2:1. У наступне коло вийшли харків'яни. ЦСКА — «Пахтакор» — 3:2.

Суперник київських динамівців у розіграші Кубка чемпіонів «Барселона» у черговому матчі чемпіонату Іспанії вдома переграла «Валенсію» — 3:1. У барселонців відзначилися Амор і двічі Лаудруп. «Барселона» піднялася ще на одне місце в турнірній таблиці. Тепер вона йде п'ятою.

Футбол

НЕСПОДІВАНКА У РІВНОМУ

Можна здогадатися, кого вважали фаворитом у першому фінальному матчі розіграшу Кубка України, в якому рівненський «Верес» приймав шепетівський «Темп». Але тімто й прекрасні кубкові баталії, які часто-густо дарують несподіванки. От і цього разу «Верес», який яскраво провів друге коло чемпіонату, поступився подолянам — 1:2.

Команди виступали в таких складах:

«Верес»: Сироквашко, Сарнавський, Лень (Дем'янчук, 60), Павлючук, Ушмаєв, Грицюк, Лобас (Кучер, 20), Новак, Кабанець, Різник (Бондар, 55), Манюта.

«Темп»: Морозов, Солов'йов, Романов, Бондаренко, Пархомчук (Панасюк, 83), Сечин, Тимощук, Черняк, Бабій (Балюк, 84), Довгалець, Заруцький.

Голи: Сарнавський (22), Довгалець (31), Бондаренко (81).

А початок матчу нічого поганого господарям не передвіщав. Хоч обидві команди, як давні знайомі, без розвідки почали гру у високому темпі, все ж ініціативою заволоділи футболісти «Вереса». І потужний влучний постріл із штрафного Сарнавського пробив захисну стінку і врізався у ворота шепетівців.

Утім, вже невдовзі гості несподівано встановили рівновагу. В тому епізоді необачно з воріт вискочив Сироквашко. Після цього рівненчани ніяк не могли налагодити гру, хоча їх активно підтримували майже п'ять тисяч прихильників. «Темп», знай своє, діяв розсудливо і упевнено. А під завісу вирвав-таки бажану перемогу.

Зрозуміло, що вихованці Іштвана Секеча тепер мають солідну фору у другій зустрічі, яка гратиметься сьогодні на їхньому полі. Однак, не думаю, щоб Віктор Носов та його футболісти без бою здали позиції.

Рівненський матч на хорошому рівні провела київська бригада арбітрів на чолі з Вадимом Шевченком.

Рівне. **Віктор ОЗЕРЧУК.**

Легка атлетика

ОКУПУЮТЬ ПАРОПЛАВИ

Зимовий чемпіонат Європи-92 з легкої атлетики відбудеться в Генуї — італійському портовому місті. Причому чемпіонат буде «вписано» до програми свята «Рік Колумба», повідомляє з Генуї кореспондент Ассошіейтед Пресс.

Змагання проходитимуть у місцевому Палаці спорту 28 лютого 1992 року.

У зв'язку з нестачею готелів у Генуї, атлетів — учасників чемпіонату передбачається поселити в двох пасажирських лайнерах вищого класу, які стоятимуть в порту біля причалу.

Боротьба у «піднебессі». Фото Миколи БОЧКА.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:
Анатолій ГОРЛОВ — перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК — заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ — член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ — оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО — заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО — заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ — редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ — відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:
Заступник головного редактора — Борис Сидоренко.
Чергові редактори — Катерина Вороненко, Марина Дятлова.
Автори макета — Анатолій Мироничев, Леонід Підлужний.
Випусковий — Леонід Клюско.
Оформлення — Володимир Кисельов.
Коректори: Тамара Баштаник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Людмила Несена, Антоніна Сильверстова, Любов Станачин, Людмила Терещук.
Верстальники: Тетяна Балюк, Ольга Яценко, Алла Будникова, Марія Солодюк, Сергій Скаженюк.
Лінотипісти: Наталія Позняк, Валентина Чичирко.

проспект Перемоги, 50. Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ 47.
Індекс 60955.
Тираж 158.700
Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.
Зам. 0315230.